

ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΕΤΟΣ Γ'.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ. ΙΒ'.

ΑΡΧΑΙΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ.

(Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ Le Sage)

Περὶ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἡ φιλοσοφία ἐσήμαινε τὴν ἀγάπην τῆς σπουδῆς καὶ τὴν ἐρευναν τῆς σοφίας, καὶ διηγεῖτο εἰς δύο μεγάλους κλάδους, οἵτινες ἦσαν, α. ἡ σπουδὴ τῆς φύσεως, ἧτις ἀνυψώνει καὶ ἐξευγενίζει τὴν ψυχὴν, καὶ β'. ἡ σπουδὴ τῆς ἠθικῆς, ἧτις ἐμπνέει τὴν ἀρετὴν, καὶ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν. Ἄνδρες σοφοὶ διέγραψαν διαφόρους ὁδούς, φερούσας πρὸς τὴν σοφίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν· ἀλλ' ἐκ τούτου ἐγεννήθησαν πολυάριθμοι αἵρέσεις, καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀνεγνώρισαν δύο κυριωτέρας σχολάς, τὴν Ἰωνικὴν καὶ τὴν Ἰταλικήν, ὑποδιακρινόμενας καὶ ταύτας, καὶ πεπραγαγούσας τὰς αἵρέσεις, αἵτινες ἦσαν, ἡ Ἀκαδημαϊκὴ, ἡ Περιπατητικὴ, ἡ Κινική, ἡ Στωϊκὴ καὶ ἡ Πυθαγορικὴ, ἐξ ἧς παρήχθησαν ἡ τοῦ Ἡρακλείου, ἡ τοῦ Δημοκρίτου, ἡ τῶν Πυρρωνιστῶν ἡ Σκεπτικῶν καὶ ἡ Ἐπικουρική.

Ἡ Ἰωνικὴ Σχολὴ συνέστη ὑπὸ τοῦ Μιλήσιου Θαλήτηος περὶ τὸ 580 ἔτος π. Χ. διακρίθεισα διὰ τὸ ὁρθὸν καὶ ὑγιὲς περὶ τὰς κρίσεις, καὶ διαδοῦσα τὰς θετικωτέρας ἰδέας περὶ τοῦ Θεοῦ Ὅσιος καὶ τὰς καθαρωτέ-

ρας ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς. Ὁ Θαλῆς ἠρύσθη τὰς ἀρχὰς τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Ἀπὸ δὲ τῆς Σχολῆς αὐτοῦ ἐξῆλθεν ὁ φιλόσοφος Ἀναξαγόρας, διδάσκαλος τοῦ Περικλέους, καὶ πλείστοι ἄλλοι, ὧν κορυφαῖος ἦν ὁ Σωκράτης, ὅστις ἐχρημάτισε τὸ λαμπρότατον ἐγκυκλιώπισμα τῆς Ἰωνικῆς Σχολῆς, καὶ ὃν τὸ ἐν Δελφοῖς Μαντεῖον ἐκήρυξε διὰ τὴν σοφίαν καὶ ἀρετὴν αὐτοῦ, σοφώτατον ἅπάντων ἀνθρώπων. Ὁ Σωκράτης ἔθεσε τὰς πρώτας βάσεις ἠθικῆς ἀληθοῦς, ἐδίδαξεν ἀληθείας ἀναντιρρήτους, ἐπίστευεν εἰς ἓν Ἀνώτατον Ὄν, ὡς ποιητὴν καὶ διευθυντὴν τοῦ παντός, καὶ ἐδόξαζε τὴν ἀθνασίαν τῆς ψυχῆς. Ὁ Ἀντισθένης, ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ ὁ Ξενοφῶν ἦσαν μαθηταὶ τοῦ Σωκράτους· ἀλλὰ περιεκέστατος πάντων ἀνεδείχθη ὁ μεγαλοφυῆς Πλάτων, ὅστις καὶ χρημάτισε ἀρχηγὸς τῆς Ἀκαδημαϊκῆς αἵρέσεως, συνεγράψε πολλὰ διαλογικῶς, ὧν λαμπρότατα κρίνονται ἡ Ἀπολογία τοῦ Σωκράτους, καὶ Πολιτεῖα, καὶ ὁ Φαίδων ἡ περὶ Ἀθανασίας. Ὁ ἐξοχώτερος τῶν πολυάριθμων μαθητῶν τοῦ Πλάτωνος ἦν ὁ Ἀριστοτέλης, ὅστις ἐχρημάτισεν ἀρχηγὸς τῆς Περιπατητικῆς αἵρέσεως, (δνομασθείσης οὕτως ἐκ τοῦ περιπάτου.) καὶ ἀφῆκε πολλὰ καὶ διάφορα συγγράμματα, Λογικὰ, Ρητορικὰ, Ποιητικὰ καὶ Ἠθικὰ, ὧν ἡ ποιικιλία ἐκπλήττει πάντα,

συλλογιζόμενον πῶς ἠδυνήθη νὰ συγγράψῃ περὶ τοσούτων ὁ μεγάλονος ἐκεῖνος ἀνὴρ. Ὁ Ἀριστοτέλης ἐχρημάτισε καὶ διδάσκαλος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, διὸ καὶ ὁ Πλάτων ἐκάλεσε αὐτὸν «Ψυχὴν τοῦ Σχολείου του.» Ὁ Ἀντισθένης ὑπῆρξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Κυνικῆς αἵρέσεως, δι' ἧς ἐτίθετο ἡ εὐδαιμονία εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἡ ἀρετὴ εἰς τὴν καταφρόνησιν τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἡδονῶν τοῦ βίου. ὁ δὲ μαθητὴς αὐτοῦ Θεαγόρης προήγαγε τὰς ἀρχὰς τῆς αἵρέσεως ταύτης τοσοῦτον ἐπὶ τὸ κυνικώτερον, ὥστε αὐτὸς μὲν ἐκλήθη καὶ ἐφέρετο ὡς κυνικός, λησμονῶν πᾶσαν εὐπρέπειαν διὰ τὴν προσωπικὴν ἀνεξαρτησίαν, ἡ δὲ παρ' αὐτοῦ πρεσβευομένη αἵρεσις, ὁ Κυνισμὸς, ἐδυσφημίσθη καὶ διεβλήθη ὡς ἀνιδεῖα. Ὁ Ζήνων ἀκολούθως, ἀφαιρέσας πάσας τὰς κακίας τῆς αἵρέσεως ταύτης, ἐδίδασκεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ποικίλῃν Στοᾶν, ἀφ' ἧς ἐκλήθη Στωϊκὴ αἵρεσις, καὶ κατέστη ἐπιτηδεῖα ἵνα ἀληθῶς ἐξευγενίζῃ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ τῶντι, ὁ ἀληθὴς Στωϊκὸς, ἐξ ἰδίας θελήσεως ὀρμώμενος, ἀκολουθεῖ τὴν ἀρετὴν, καὶ πράττει αὐτοπροκίρετως τὸ ἀγαθόν· μένει ἀνεπίβρατος εἰς τὴν ἡδονὴν καὶ εἰς τὴν λύπην, φεύγει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἐπαινούς, καὶ ὑπομένει τὰς ἐπὶ γῆς δυστυχίας καὶ εὐτυχίας, μετὰ τῆς αὐτῆς ἀταραξίας τῆς ψυχῆς. Εἰρηνικός, δίκαιος καὶ ἐγκρατὴς ἐκυτοῦ πάντοτε μετὰ σταθερότητος, μεταχειρίζεται τὸ λογικὸν καὶ τὰς ἰδίας ἐκυτοῦ δυνάμεις, ἵνα ἡ ψυχὴ αὐτοῦ διατηρῇ ἀπαρομειώτον τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐκείνην, ἣν ἡ ἀκήρατος αὕτη οὐσία ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ φθαρτοῦ σκηνώματος· καὶ οὕτως ὁ ἀληθὴς Στωϊκὸς ἄνθρωπος καθίσταται ἡ ἐμφερεστέρη εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ὄντος, καὶ εἶναι τέλειος σοφός, οἷος ποτὲ ἴσως δὲν ὑπῆρξε πραγματικῶς ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐκ τῶν πρεσβευσάντων τὰς ἀρχὰς τῆς Στωϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχαίων ἀνδρῶν,

διέπρεψαν ἐξαιρέτως ἐπ' ἀρετῆς ὁ Τραϊανὸς καὶ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος· ὁπαδοὶ δὲ τῆς φιλοσοφίας ταύτης ἔπρεπε νὰ ὦσιν ἅπαντες οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν λαῶν.

Ἡ Ἰταλικὴ σχολὴ συνέστη ὑπὸ τοῦ Πυθαγόρου περὶ τὸ 500 ἔτος π. Χ. καὶ χαρακτηρίζεται διὰ τῆς πλέον ἀτάκτου πλήν λαμπροτέρας φαντασίας· ἐξ αὐτῆς ἐγεννήθη ἡ διδασκαλία τῶν ἁρμονικῶν καὶ τῶν ἀναλογικῶν, καὶ εἰς αὐτὴν χρεωστοῦνται τὰ παραλογώτερα σοφίσματα καὶ ἡ μᾶλλον ἀφηρημένη μεταφυσικὴ. Ὁ Πυθαγόρας ἐμυήθη τὰ τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἰνδίας, καὶ ἐπὶ ἀνελθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, τὴν Σάμον, δὲν ὑπέφερε βλάβων αὐτὴν τυραννομένην· διὸ καὶ μετόκησεν εἰς Ἰταλίαν, ὅπου, κατορθώσας ἵνα πολλοὶ δυνάσται πρεσβεύωσι τὰ τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, κατέστησεν αὐτονόμους πολλὰς Ἰταλιώτιδας πόλεις, καὶ εἰσήγαγε νόμους σωτηριωδεστάτους. Ἡ Μετεμψύχωσις ἦν τὸ κυριώτερον καὶ ἐπισημότερον δόγμα τοῦ φιλοσόφου τούτου. Μύσται δὲ τῆς διδασκαλίας τοῦ Πυθαγόρου καὶ μαθηταὶ αὐτοῦ διάσημοι ἦσαν οἱ Νομοθέται Ζάλευκος, Χαρόνδας καὶ Ἐμπεδοκλῆς, οἱ Μεταφυσικοὶ Ξενοφάνης, Παρμενίδης καὶ Ζήνων, καὶ οἱ Φυσικοὶ Λεύκιππος, Φιλόλαος καὶ Πρωταγόρας. Ἡ Πυθαγόρειος αὕτη αἵρεσις ἐγέννησε τέσσαρας ἄλλας, αἵτινες εἰσὶ περιέργοι διὰ τὸ παράδοξον μᾶλλον τῶν ἀρχῶν αὐτῶν ἢ διὰ τὸ ὁρθὸν καὶ ὠφέλιμον. Αὗται δὲ ἦσαν, α.) ἡ τοῦ Ἡρακλείτου, ὅστις ἔκλειε πάντοτε καὶ διὰ πᾶν πρᾶγμα, χαρακτηρίζων οὕτω τὴν μισανθρωπίαν. β.) ἡ τοῦ Δημοκρίτου, ἀρχηγοῦ τῆς Ἐλεατικῆς αἵρέσεως, ὅστις ἀπεναντίας ἐγάλα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ πρᾶγματα, καὶ ὠνομάσθη διὰ τοῦτο Γελασίνος. Ὁ φιλόσοφος οὗτος ἐξώριζε πᾶσαν μέριμναν, ἐδίδασκε τὴν ἀδιανοσίαν, ἐδόξαζεν ὅτι ἡ διαφορὰ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας ἦτο μόνον ἡ διάφορος περὶ

τούτων γνώμη· ἐπίστευε τὸν μετὰ τοῦ σώματος ἀρνησιμὸν τῆς ψυχῆς, καὶ δὲν ἤθελε νὰ γνωρίζῃ ὑπέροχτον Δημιουργόν, δεχόμενος ἀντ' αὐτοῦ τὸ σύστημα τῶν ἀτόμων, ἅτινα διὰ τῆς εἰς αὐτὸ συνδρομῆς τῶν συνθέσαν τὸν ὀργανισμόν τοῦ παντός· δι᾿ ἡσχυρίζετο δὲ προσέτι ὅτι ὅλα τὰ πρᾶγματα εἰσὶν ἀκατάληπτα καὶ ὅτι οὐδὲ αὐτὸς ἐκυτὸν ἐγίνωσκεν. γ.) Ἡ τοῦ Πύρρωνος, ὀνομασθεῖσα αἵρεσις τῶν Πυρρωνιστῶν ἢ Σκεπτικῶν, οἵτινες ἀμφέβαλλον περὶ παντὸς πρᾶγματος, διότι δι' ὅλα ἐν γένει τὰ πρᾶγματα εὕρισκον λόγους, δυναμένους ἵνα βεβαιώσωσιν ἢ ἵνα ἀρῶνται αὐτά. δ.) Ἡ τοῦ Ἐπικούρου κληθεῖσα αἵρεσις, ἧς ἡ χάσις εὕρισκεται εἰς τὰ δόγματα τοῦ Δημοκρίτου. Ἐδίδασκε δὲ αὕτη τὸ σύστημα τῶν ἀτόμων, δὲν ἐπίστευεν ὅτι τὸ Θεῖον ἀναμιγνύεται εἰς τὰ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἔθετε τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὸ ἄκρον ἀγαθὸν εἰς τὴν ἡδονὴν. Δι᾿ ἡσχυρίσθησαν πολλοὶ ὅτι ὁ ἐπίκουρος ἐνόει τὴν ἡδονὴν τῆς ψυχῆς, καὶ ὅτι ὠμίλει περὶ τῶν ἡδονικῶν ἐκείνων αἰσθημάτων, ἅτινα πηγάζουσιν ἀπὸ τῆς πράξεως τῆς ἀρετῆς, καὶ εἰσὶν ἡ γλυκυτέρα ἀνταμοιβὴ τῶν ἀγαθῶν πράξεων. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ᾖ, οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἐπικούρου, ἀκολουθοῦντες τὰς φυσικὰς κλίσεις καὶ ἀποπτύοντες τὸν θρησκευτικὸν χλιδὸν, καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, ἐγνώριζον μόνον τὴν διὰ τῶν αἰσθήσεων ἡδονὴν· διὸ ὁ μὲν διδάσκαλος αὐτῶν ἐδυσφημίσθη, ἡ δὲ διδασκαλία ἐκείνου ἐξέλιπεν.

Ἐκ τούτων καταδεικνύεται ὅτι ἡ φιλοσοφία δὲν ἐγεννήθη ἐν Ἑλλάδι, ἀλλ' ὅτι αἱ πρῶται ἰδέαι αὐτῆς ἐλήφθησαν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Ἰνδιῶν. Ὁ δὲ χαρακτηρ τῶν Ἑλλήνων, καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ πολιτεύματος αὐτῶν δὲν ἐπέτρεπεν ἵνα μὲν μεταξὺ αὐτῶν ἡ φιλοσοφία μυστικὴ ἐπιστήμη, ὡς παρὰ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ ἱερεῦσι καὶ τοῖς γυμνοσοφισταῖς τῶν Ἰνδιῶν, ἀλλ' ἐδίδασκετο

δημοσίως. Τὸ δὲ φύσει εὐστροφον πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων ὑποδιήρесе τὴν φιλοσοφίαν εἰς πλῆθος αἵρέσεων, ἐξ ὧν ἐκάστη εὔρε πολλοὺς θιασώτας. Ἐν Ἑλλάδι ἡ φιλοσοφία κατέστη σπούδασμα καὶ ἐντύφωμα τῶν εὐφροεστάτων, περιουσιῶν καὶ μεγαλεπήβολων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος, καὶ ἐγένετο μὲν οὕτω πρόξενος μεγάλων προόδων, ἀλλ' ὑπῆρξε σύναμα πηγῆ καὶ παρκαίτιος παρεκτραπῶν τερατωδεστάτων, ὅπερ ἐστὶ λυπηρὴν μὲν, πλὴν ἀφρευκτον ἐπακολούθημα τῆς ἀτελείας τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀρχαία φιλοσοφία, λέγει τις τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν, δεικνύει ἡμῖν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τὴν ἀδυναμίαν· διότι οἱ μεγάλοι αὐτῆς διδάσκαλοι ἀντὶ πείρας καὶ παρατηρήσεως, ἠρκοῦντο συντάσσοντες θεωρίας, αἵτινες, μὴ ἔχουσαι βᾶσιν τὴν ἀλήθειαν, ἐσύγχιζον τὸν νοῦν, καὶ ἐκώλυον ἐπίσης τῆς ὁρθῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ὠφελίμου μαθήσεως τὴν πρόοδον.

Π. Κ.

ΤΟ ΑΛΓΕΡΙΟΝ.

Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη ὑπὸ τῶν Γάλλων εἰς τὰς ἐν τῇ βορείῳ Ἀφρικῇ κτήσεις των, αἵτινες ἐκτείνονται ἀπὸ τῶν ὀρίων τοῦ Μαρρόκου μέχρις ἐκείνων τῆς Τύνιδος· ἐν ἄλλαις λέξεσιν εἰς τὴν χώραν, ἣτις τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο Νουμηθία. Πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων καταλήψεως τοῦ Ἀλγερίου, ἀπετέλει τοῦτο ἡγεμονίαν κυβερνωμένην ὑπὸ Βεηδῶν. Ἡ ναυτικὴ τῶν Βεηδῶν δύναμις κατεπολεμήθη τῷ 1816 ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ἐξμούθ. Καὶ τοὶ δὲ οἱ Ἀλγερινοὶ πειραταὶ δὲν ἦσαν πλέον ἡ μάστιξ τῆς μεσογείου, οὐχ ἦττον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἔσπειρεν ἔτι τὸν τρόμον, ποῦ δὲ καὶ ποῦ ἐξετελεῖτο ὑπ' αὐτῶν καὶ πειρατικὴ τις πράξις. Ἡ Γαλλία τέλοφ πάντων κατέκτησε τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ

ἐκτοτε οὐ μόνον οἱ Ἀλγερίνοι, ἀλλ' οὐδ' οἱ Τυνήσιοι, οὐδ' οἱ Τριπολίται διέπραξαν πλέον πειρατείας.

Οἱ τοῦ Ἀλγερίου κάτοικοι ἀνέρχονται εἰς 2,000,000, διηρημένοι εἰς διαφόρους φυλάς. Οἱ Καρχηλοὶ, οἱ Ἀραβες, οἱ Μαῦροι, οἱ Κολοῦλοι καὶ οἱ Νήγριτες τοῦ ἐσωτερικοῦ, μ' ὅλας τὰς διενέξεις καὶ ἐριδίας των, ἐνοῦνται πάντοτε, ὅταν πρόκειται νὰ υπερασπίσωσι τὴν κοινὴν πατρίδα κατὰ ξένου ἐχθροῦ. Οἱ Καρχηλοὶ εἰσὶ θηριώδεις δρεσίβιοι χωρικοὶ μετερχόμενοι τοὺς γεωργοὺς λίαν ἐπιτυχῶς. Οὗτοι ἀποτελοῦσι τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ· εἰσὶ δὲ οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Νομηδῶν.

Οἱ Ἀραβες, οἵτινες κατοικοῦσι τὰς πεδιάδας καὶ ζῶσιν ἰδίως ἐν σκηναῖς, εἰσὶν ἀπόγονοι τῶν κατακτητῶν ἀράβων τῆς Ἀνατολῆς, διατηρήσαντες τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τῆς φυλῆς των.

Οἱ Μαῦροι ἀποτελοῦσι τὸν ὄγκον τοῦ πληθυσμοῦ τῶν πόλεων, ὧν τὸ αἶμα ἀνεμίχθη μὲ τοὺς κατὰ καιροὺς καταλαβόντας τὴν χώραν ξένους, ὧν ὅμως ἡ ἀραβικὴ καταγωγή δὲν εἶναι ἀμφισβητήσιμος.

Αἱ λοιπαὶ φυλαὶ εἰσὶν ἀσήμαντοι. Οἱ Κολοῦλοι εἰσὶν ἀπόγονοι τῶν Τούρκων, οἵτινες συνεζεύχθησαν γυναῖκας Μαῦρων ἢ Χριστιανῶν δούλων. Οἱ Ἑβραῖοι ἀφθονοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἰδίως ἐν τῇ πρωτεύουσά.

Δυσκόλως ἡ γενναία φυλὴ τῶν Ἀλγερίνων δύναται ν' ἀφομοιωθῇ μὲ τὰ ἔθιμα καὶ τὰς συνήθειας τῶν Γάλλων. Οἱ Μαῦροι, οἱ Ἀραβες, καὶ οἱ Τούρκοι, προετίμησαν ν' ἀποσυρθῶσι τῆς πατρίδος των, παρὰ νὰ συγχωτισθῶσι τοῖς Γάλλοις. Τοὺς ἀποχωρήσαντας δὲ ἀντικατέστησαν ἄποικοι ἐκ τῶν Βαλκαρίδων νήσων, ἐκ τῶν Ἰταλικῶν ἀκτῶν, ἐκ τῆς Γερμανίας, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἑλβετίας. Πολλοὶ Γάλλοι ἄποικοι ἐνδύονται ὡς Ἀραβες, ἀλλ' οὐδεὶς ἀραβὴ ἐξεδύθη, ὅπως περιβλήθη Γάλλου ἱματισμόν.

Αἱ τῶν Γάλλων ἐν τῇ Ἀφρικῇ κατακτήσεις δὲν ὁμοιάζουσι ταῖς κατακτήσεις τῶν Ἰσπανῶν, Πορτογάλων, Ὀλλανδῶν καὶ Ἀγγλων. Οἱ Καρχηλοὶ καὶ οἱ Ἀραβες εἰσὶ λαοὶ πολεμικώτατοι καὶ οὐδέποτε συγκατατίθενται νὰ γίνωσιν δούλοι. Διὰ τοῦτο μεγάλα ἀπήντησε πάντοτε προσκόμματα ἡ Γαλλία εἰς τὴν ὀριστικὴν καὶ ἄνετον αὐτῆς ἐν Ἀλγερίᾳ ἐγκαθίδρυσιν.

Ἡ σπουδαιότερα τοῦ Ἀλγερίου πόλις εἶναι, μετὰ τὴν πρωτεύουσαν Ἀλγέριον, ἡ Κωνσταντῖνα, ἣτις ἦτο ἄλλοτε τῆς Νομηδίας ἢ πρωτεύουσα καὶ ἐκαλεῖτο Κίρτη. Ἐν αὐτῇ εἶχε τὴν ἑδρὰν τοῦ Ὀυγούρθας. Μετὰ ταῦτα κατέστη ἐπαρχία Ρωμαϊκῆ, κληθεῖσα Cirta Sittianorum, ἄχρις οὗ ὁ Κωνσταντῖνος, ὅστις κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα ἐπηνόρθωσε τὰς ἐπενοχθείσας αὐτῇ ἐκ τῶν πολέμων φθορὰς, τῇ ἔδωκε τὸ ὄνομά του, ὅπερ φέρει εἰσέτι. Ἐρείπια μόνον σώζονται τῆς ἀρχαίας πόλεως. Ἡ νέα πόλις κεῖται ἐφ' ὑψηλοῦ λόφου, οὗτινος τὴ κράσπεδον ἐρέχει ἐκ τριῶν μερῶν ὁ ποταμὸς Ρουμέλ. Ἡ Κωνσταντῖνα ἀπέχει τῆς Βόννης 48 μίλια, τοῦ Ἀλγερίου δὲ 200. Μεταξὺ Βόννης καὶ Κωνσταντῖνας ὑπάρχει ἡ ὄχυρὰ θέσις Γκέλμα, δεσπόζουσα τῆς πεδιάδος. Τῷ 1836, κατὰ Νοέμβριον, ὁ Σρατάρχης Clausel ἐξστράτευσεν μετ' 8,000 στρατιωτῶν κατὰ τῆς Κωνσταντῖνας. Πολλοὺς ὑπέστη μόχθους, ἄχρις οὗ φθάσῃ εἰς τὰ ὑψώματα αὐτῆς αἰφνης ὅμως ἐπῆλθε χειμῶν βαρὺς καὶ ἔπεσε τοσαύτη χιὼν, ὥστε μὲγα μέρος τοῦ στρατοῦ τούτου ἀπωλέσθη, τὸ δὲ λοιπὸν ὑπεχώρησε.

Ὁ τῆς Κωνσταντῖνης Βέης ἦν ἰσχυρότερος τῶν τριῶν τοῦ Ἀλγερίου Βέηδων, διότι τὸ Βεηλίκιον αὐτοῦ ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ ἡμίσεος σχεδὸν τῆς ἡγεμονείας. Ἡ διατήρησις τοῦ Ἀλγερίου στοιχίζει τῇ Γαλλίᾳ 50 ἑκατομμύρια. Εἶναι, ὡς βλέπετε, λίαν πολυδάπανος ἡ κτήσις. Πάντες ὑπέθετον ὅτι μόνον

ἡ ἐθνικὴ τῶν Γάλλων φιλοτιμία ἐκώλυεν αὐτοῦ τοῦ νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς ἐν Ἀλγερίᾳ κτήσεις των· καὶ ὅμως . . . . ἐσχάτως ἠθέλησαν καὶ ἕτερον ν' ἀναλάβωσι βαρὺ φορτίον, τὴν Τύνιδα!

Αἱ τοῦ Λονδίνου ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν ἄλλοτε διάλογόν τινα περιέργον τοῦ Βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ διασήμευ Ἀγγλοῦ ποιητοῦ Κάμπελλ, ὅστις εἶχεν ἐπιστρέψαι τότε ἐξ Ἀλγερίου. Ὁ ποιητὴς ἔλεγεν ὅτι χάριν φιλανθρωπίας ἔδει νὰ μὴ κρατῶσιν ἐπὶ πλέον οἱ Γάλλοι τὴν ἡγεμονίαν, διότι ἡ δυστυχία ὑπερεπλέονασεν ἐν αὐτῇ.

— Ἀλλ' εἰς ποῖον νὰ ἀποδώσω αὐτὴν; ἠρώτησεν ὁ Βασιλεὺς.

— Εἰς τοὺς Τούρκους, ἀπήντησεν ὁ Ἀγγλος.

— Ἀλλὰ τότε αὐτοὶ ἤθελον ἔλθει εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Μαῦρους, Μαῦροι δὲ καὶ Τούρκοι ἤθελον ἐνωθῆ κατὰ τῶν Ἑβραίων, ἐνῶ οἱ Ἀραβες ἤθελον κηρύξει ἑαυτοὺς ἀνεξαρτήτους. Θὰ ἐπῆρχετο ἀδελφομαχία, πόλεμος ἐξοντώσεως.

Μήδεια ἢ Μεδέαχ εἶναι πόλις μεσόγειος πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ἀλγερίου κειμένη· εἰσέρχονται δ' εἰς αὐτὴν διὰ δύο θυρῶν εὐρυτάτων ἀλλὰ γλαμαλῶν. Ἄλλοτε ἡ Μήδεια ἦν ἑδρὰ τοῦ Βέη τῆς Τιτέρης. Κατοικεῖται δὲ ὑπὸ 5—6,000 ψυχῶν, ἐξ ὧν 1000 σχεδὸν Τούρκοι· οἱ λοιποὶ ἀνήκουσιν εἰς πάσας τὰς Ἀλγερινὰς φυλάς.

Ἄλλαι πόλεις τοῦ Ἀλγερίου εἰσὶν ἡ Ὀράν, ἡ Βόννη, ἡ Μασκάρρα, ἡ Μιλιάνα κτλ.

Ο ΕΡΝΑΝΗΣ ΤΟΥ ΒΙΚΤΟΡΟΣ ΟΥΓΚΩ.

(Συνέχισι, ἴδε προηγ. φυλλ.)

[Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ.]

Κατὰ τὴν β'. πρῆξιν, ἐν τῷ παρακκατιῶν

διαλόγῳ μεταξὺ Καρόλου καὶ Ἐρνάνη, θεώρειται τινὰ συνέδραμον εἰς τὰς χειροκροτήσεις.

«—Mon maître,

Je vous tiens, de ce jour, sujet rebelle et traitre...

Je vous fais mettre au ban de l'empire.

—A ton gré.

J'ai le reste du monde où je le braverai,

Il est plus d'un asile où ta puissance tombe,

—Et quand j'aurais le monde ?

—Mors j'aurais la tombe.»

Κατὰ πᾶσαν σκηνὴν παρερχομένην ἄνευ ἀποδοκιμασίας, οἱ ἠθοποιοὶ ἐνεθαυρόνουντο καὶ οἱ ἐν τῷ θεάτρῳ ἀδιόφοροι, ἐπίστων πλειότερον τὴν προσοχήν. Ματὰ τὴν δευτέραν πρᾶξιν ὑπεμειδίαν πρὸς τὸν ποιητὴν, καὶ τινες ἐθαύμαζον τὸ δρᾶμα ἐν καλῇ τῇ πίστει.

Ἀλλὰ τὸν ἀληθῆ κίνδυνον δὲν ὑπερεπήδησε τὸ δρᾶμα. Τὸ σπουδαιότερον ἦτο ἡ σκηνὴ τῶν εἰκόνων, ἣτις ἐκ προοιμίων ἐσαρκάσθη καὶ παραδίδηται. Ἡ τρίτη πρᾶξις ἤρξατο καλῶς. Οἱ στίχοι τοῦ Δὸν Ρουῆ Γομῆς πρὸς τὴν Δόνα Σόλα

«Quand passe un jeu pître. etc.»

ἀπαγγελθέντες ὑπὸ τοῦ Ζοανὺ μὲ μελαγχολικὴν ἀγερωχίαν, συνεκίνησαν τὰς γυναῖκας, καὶ τινες αὐτῶν ἐχειροκρότησαν.

Ὁ Ἐρνέστος τοῦ Σάξ-Κοβούργου ἐφώνησε α Ζήτωσαν οἱ γυναῖκες! » Ὁ Ζοανὺ εἶχεν εἰδὸς τι ἀγερωχίου ἐπιμελείας καὶ οἰκογενειακῆς εὐγενείας, αἵτινες θαυμασιῶς ἤρμοζον αὐτῷ. Εἰσῆλθεν ὑπερηφάνως ἕνα δεῖξῃ τὰς εἰκόνας, καὶ τὸ κοινὸν μετὰ προσοχῆς ἠκολούθησεν αὐτὸν μέχρι τῆς ἕκτης εἰκόνας· ἀλλὰ τότε παρουσιάσθη ἀντίδρασις, κωλύουσα αὐτὸν νὰ προχωρήσῃ. Ὁ ψίθυρος ἤρξατο. Δύο ἀκόμην εἰκόνας καὶ οἱ συριγμοὶ θὰ ἐπῆρχοντο. Ὁ στίχος

«J'en passe et des meilleurs!»

ἔσωσε τὸ πᾶν. Ἡ τελευταία εἰκὼν ἐχειροκροτή

ὅτι δι' ἐπευφημιῶν, διπλασιασθεῖσών ὅτε ὁ δὸν Ῥουὴ προὔτιμησε νὰ παραχωρήσῃ τῇ ἐρωμένη τὴν ζωὴν του μάλλον ἢ τὸν ξένου του, ὃν ἐγίνωσκεν ἀντεραστὴν του. Τότε εἰς τὰ παρασκηνία δὲν ὑπῆρξέ τις ἀμφιβάλλων περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ δράματος. Ἡ ἐπιτυχία δὲ ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ μονολόγου τοῦ Καρόλου Ε'. ἐν τῇ τετάρτῃ πράξει. Ὁ ἀπέραντος οὗτος μονόλογος διεκόπητο ἀνὰ πάντα στίχον διὰ τῶν « εὖγε, » καὶ κατέληξε ζωηρότατα καὶ ἀτελευτήτως σχεδὸν χειροκροτηθεὶς.

Ἐξηκολούθουν ἔτι αἱ χειροκροτήσεις, ὅτε ἀνηγγέθη τῷ ποιητῇ ὅτι ἐζητεῖτο. Ἐξεληθὼν εἰς τὸν προθάλαμον, εἶδεν ἀνθρωπάριον προγύαστορ καὶ τὸ βλέμμα ἔχον ἀκλόνητον.

— Ὁνομάζομαι Μάμ, εἶπεν ὁ ἀνθρωπίσκος· εἶμαι δὲ ὁ συνεταῖρος τοῦ κ. Βωδοῦν, τοῦ ἐκδότου. Ἐνταῦθα ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ συνηνοηθῶμεν καλῶς. Δύνασθε νὰ ἐξέλθῃτε ἐπ' ὀλίγον;

Ἐξῆλθον εἰς τὴν δόαν.

— Ἰδοὺ τί συμβαίνει, τῷ εἶπε τότε, ἐγὼ καὶ ὁ Βωδοῦν εἴμεθα ἐνταῦθα, ἐν τῷ Θεάτρῳ. Θέλομεν νὰ δημοσιεύσωμεν τὸν Ἐρνάνην, μᾶς τὸν πωλεῖτε;

— Πόσον μοὶ προσφέρετε;

— Ἐξ ἑξακοντάδων φράγκων.

— Μετὰ τὴν παράστασιν, ὁμιλοῦμεν.

— Συγγνώμην, ἀπεκρίθη ὁ βιβλιοπώλης, ἐπεὶ ἔρχομαι νὰ τελειώσωμεν τώρα.

— Διατί; δὲν ἐννοεῖτε ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἀγνοεῖτε τί θ' ἀγοράσῃτε; Ἡ ἐπιτυχία τοῦ δράματος δὲν εἶναι ἔτι πλήρης.

— Ναί, ἀλλὰ πιθανῶς ἔπειτα νὰ καταστῇ πληρεστάτη. Κατὰ τὴν Β'. πράξιν διενουόμην νὰ σᾶς προσφέρω 2,000 φράγκων, κατὰ τὴν Γ'. 4,000, νῦν, κατὰ τὴν Δ'. σᾶς προσφέρω 6,000· μετὰ τὴν Ε'. πράξιν φοβοῦμαι μήπως ἀναγκασθῶ νὰ σᾶς προσφέρω 10,000.

— Πολὺ καλὰ, ἀπήντησεν ὁ Οὐγκῶ γελῶν,

ἀφοῦ τοιοῦτον ἔχετε διὰ τὸ δρᾶμά μου φάρον, σᾶς τὸ πωλῶ. Αὐριοι σᾶς περιμένω, ὅπως υπογράψωμεν τὸ συμβόλαιον.

— Ἄν δὲν ἔχετε δυσκολίαν, δυνάμεθα νὰ υπογράψωμεν αὐτὸ τώρα. Τὰς 6,000 τὰς φέρω μαζί μου.

— Ἔστω, ἀλλὰ ποῦ; καθ' ὁδόν;

— Ἰδοὺ ἐν καπνοπωλεῖον ἀνοικτόν εἰς τὸ πωλοῦνται χαρτόσημα.

Ὁ βιβλιοπώλης εἰσῆλθε μετὰ τοῦ ποιητοῦ εἰς τὸ καπνοπωλεῖον, ἠγόρασκον φύλλον χαρτοσήμου, ἐζήτησαν τὰ πρὸς γραφὴν, καὶ συνέταξαν τὸ συμβόλαιον, ὅπερ ὑπεγράφη, εἶτα δὲ ὁ ἐκδότης ἐμέτρησε τῷ Οὐγκῶ 6,000 φράγκων, ἃς οὗτος ἐδέχθη μετὰ χάριτος, διότι ἐν τῇ οἰκίᾳ του μόλις ἐσώζοντο 50 φράγκα!

Εἰσῆλθε τότε αὖτις εἰς τὸ Θεάτρον, καὶ ἐκ τοῦ γενικοῦ σεβασμοῦ, ὃν εἶδεν ἐκφραζόμενον ὑπὸ τῶν φυσιογνωμιῶν τῶν θεατῶν, ἐνόησεν ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἐξακολουθεῖ. Ἡ Δ'. πράξις ἐτελείονεν. Ὁ Μισσελὲτ, ὁ Ζοαννὸς, ὁ Φερμὲν ἠγάλλοντο· ἡ εὖνοια διηρέθη μετὰ τῶν τριῶν μερῶν τῶν εἰς τὰς τρεῖς πρώτας πράξεις ἡ Δόνα Σόλα μένει ὀπίσω. Ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ ἔκρινεν ἐπάναγκας νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν δεσποινίδα Μάρς.

Εὔρεν αὐτὴν τραχεῖαν καὶ ὀργίλην. Κατ' ἀρχὰς προσεποιήθη ὅτι δὲν τὸν εἶδεν. Ἐξηκολούθει δὲ συνομιλοῦσα μετὰ τῆς ἐνδουούσης αὐτὴν γυναικός.

— Ἀλλὰ τί λοιπὸν ἔπαθες ἀπόψε; Ποτὲ δὲν θὰ ἐταμασθῶ; Ἐμπρός! Δός μοι τὸ ψιμαμίθιον μου. Σοὶ τὸ ζητῶ πρὸ μᾶς ὥρας· Αἰωνίως τὸ δωμάτιόν μου εἶναι πλήρες! Ὁλοι αὐταὶ αἱ ἐπισκέψεις μοὶ φέρουν κεφαλαλήγειν!· Ἄ! εἴσθε ἐδῶ κ. Οὐγκῶ;

Καὶ διευθετοῦσα τὸν στηθόδεσμόν της,

— Βλέπετε, εἶπε, πόσον καλὰ ἐπιτυγχάνει τὸ δρᾶμά σας; Τουλάχιστον διὰ σᾶς καὶ τοὺς κυρίους ἐκείνους;

— Ναί, ἀλλ' ἦλθεν ἤδη καὶ ἡ σειρά σας, κυρία.

— Μάλιστα, ἄρχομαι καθ' ἣν στιγμήν τὸ δρᾶμα τελειώνει. Ὁμολογήσατε ὅτι τοὺς ὤραίους σας φίλους δὲν τοὺς ἠνόγησα ἐπὶ πολὺ. Γνωρίζετε ὅτι πρῶτον ἤδη δὲν ἐχειροκροτήθη ἄμα τῇ ἐμφανίσει μου ἐν τῇ σκηνῇ;

— Θὰ χειροκροτηθῆτε ὅμως ἐν τῷ προσκηνίῳ, ὅπερ εἶναι καλλίτερον.

— Ἐπὶ τέλους, εἶπεν αὐτὴ λαμβάνουσα ὕψος ὑπομονητικῶς θύματος, ἀφοῦ τοιοῦτον ἐδέχθη μέρους, τοιαύτην ἔδει νὰ περιμένω ἐπιτυχίαν.

Ὅταν παρουσιάσθη μὲ τὴν κρινόλευκαν αὐτῆς ἐσθῆτα, μὲ τὸ ἐκ λευκῶν ῥόδων στέμμα ἐν τῇ κεφαλῇ, μὲ τοὺς ὡς μαργαρίτας ἀδόντας της, μὲ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο σῶμά της, ὅπερ αἰωνίως ἐδείκνυεν αὐτὴν δεκαοκταετίδα, ἐφάνη εἰς πάντας νεότης καὶ κελυγνὴ θαυμασία. Ἡ θέα ἦν χαρίεσσα· ὁ ἐξώστῃς ἐφ' οὗ συνωμίλουν οἱ πρωτοπιδροφῶροι, τὸ φωταγωγημένον μέγαρον, οἱ κῆποι, οἵτινες ἐφωτοβόλουν, τὰ ὕδατα ἅπερ ἀντηνάκλων ἀβέβαιον φῶς, ἡ κίνησις τῆς ἑορτῆς, ἡ μουσικὴ τῶν ὄρχουμένων, εἶτα δὲ ἡ σιγὴ καὶ τῶν νεαρῶν συζύγων ἡ ἀπομόνωσις, διέθεσαν κάλλιστα τὸ κοινόν, καὶ ὅταν ἡ δεσποινὶς Μάρς ἀπήγγειλε τοὺς ἐφεξῆς στίχους, οἱ τόσῳ καλῶς ἤρμυζεν ἡ ἐνερμόνιος φωνὴ της, οὐδὲν εἶχε νὰ φθονήσῃ τῶν κυρίων ἐκείνων.

« La lune tout à l'heure à l'horizon montait

« Tan lis que tu parlais; sa lumière qui tremble

« Et la voix toutes deux m'allaient au cœur ensemble;

» Je me sentais joyeuse et calme, ô mon amant,

« Et j'aurais bien voulu mourir en ce moment! »

Πᾶσα ἡ Ε'. πράξις ἐδικαιώσε τὴν σπουδὴν τοῦ βιβλιοπώλου Μάμ. Ὅτε ὁ Ζοαννὸς ἀφεῖλε τὴν προσωπίδα, ὕψ' ἦν ὁ Δὸν Ῥουὴ Γομέζ περσευρέθη εἰς τοὺς γάμους, ἐδειξεν ὄψιν θανάτου, ἥτις ἐνεποίησε τρόμον. Καθ' ἅπασαν τὴν σκηνὴν ὑπῆρχε πάγος τοῦ τάφου. Ἡ δε-

σποινὶς Μάρς τῷ διεφιλονείκησε τὸν βίον τοῦ Ἐρνάνη μετ' ἐνεργείας οὐ τῆς τυχοῦσης. Ἐφάνετο τῷ ὄντι βιασιάτη, ὅτε ἠπέσει τὸν Δὸν Ῥουὴ διὰ τῶν ἐξῆς στίχων:

Il voudrait mieux pour vous aller aux Ugres même

Arracher leurs petits qu'à moi celui que j'aime...

« Voyez-vous ce poignard? Ah! vieillard insensé,

Craignez-vous pas le fer quand l'œil a menacé?

Prenez garde, don Ruy! je suis de la famille

Mon oncle!

Τὸ τέλος τοῦ δράματος ἦτο μέθη βροχῆ ἐπῆλθεν ἐξ ἀνθέων εἰς τοὺς πόδας τῆς δεσποινίδος Μάρς· τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ ἐξεφωνεῖτο πανταχοῦ, καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ θεωρεῖται. Μόνον εἰς τὸ ταχυτάτα δὲν ἐφαίνοντο σημεῖα ἐπιδακρυμασίας. Ἀποδακρυμασία ὅμως οὐδαμοῦ!

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ ἔσπευσε νὰ συγχαρῇ ὡς ἔδει τῇ μεγάλῃ ἠθοποιῶ. Τὸ δωμάτιόν της ἐπληροῦτο κυρίων, ἀλλὰ τὴν φορῶν ταύτην δὲν τῇ προὔξεναν κεφαλαλήγειν. Ἦτο ὅλη ἀγαλλίασις. Τὸ μέρος της τῇ ἐφάνετο τότε ἀξιολογώτατον, τὸ δὲ δρᾶμα ἀριστοῦργημα.

— Ἐ, λοιπὸν, δὲν θ' ἀσπασθῆτε, τῷ εἶπε, τὴν Δόνα Σόλα σας;

Καὶ ἡ Δόνα Σόλα προσήνεγκε τῷ ποιητῇ τὴν παρειὰν τῆς δεσποινίδος Μάρς.

Τὸν Οὐγκῶ περιέμενον ἐν τῇ θύρᾳ τοῦ Θεάτρου πληθὺς φίλων, ὅπως τὸν συνοδεύσωσι, φθᾶς εἰς τὸν οἶκόν του, εὔρε τὴν αἰθουσάν του πλήρη κυρίων. Οἱ κάτοικοι τῆς δόου « Παναγία μας τῶν Πεδίων », ἐθαύμαζον πῶς ἡ ὁδὸς αὐτὴ ἦν πλήρης λαοῦ τὴν πρώτην μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν.

Ὁ Ἀχιλλεὺς Δεσέριος εἶπεν ὅτι, μὴ δυνάμενος νὰ κοιμηθῇ ἐν τοιαύτῃ νυκτί, ἐσκόπει νὰ μεταβῇ ὅπως σχεδιογραφῆσθαι τὴν τελευταίαν σκηνήν.

Τὴν ἐπιούσαν, ὅτε ὁ Οὐγκῶ ἠγέρθη τῆς κλίνης, ἔλαβε τὴν παρὰ πόδας ἐπιστολήν:

Κύριε!

« Πιρστέτην ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ Ἐρβάνη παρκατάσει. Γινώσκετε τὸν πρὸς ὑμᾶς θυμωσμόν μου. Ἡ φιλοδοξία μου ζηλεύει τὴν λύραν σας, τὸ διατὶ δὲ, δὲν σας διαφεύγει Ἐγὼ ἀπέρχομαι καὶ ὑμεῖς ἔρχεσθε. Συνιστῶ ἑμαυτὸν εἰς τὴν εὐνοίαν τῆς ἐμπνευσάσης ὑμᾶς Μούσης. Ἡ δόξα σας ἀς εὐχρηθῆ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τεθνεώτων.

« Τῇ 29 Φεβρουαρίου 1830.

ΙΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΣ.»

Ἡ πρώτη παράστασις ἐδόθη τὸ σάββατον. Τὴν δευτέραν, ἣτις ὤρισθη διὰ 6'. παράστασις, ἐδημοσιεύθησαν αἱ ἐπιφυλλίδες. Ἐξαιρουμένης τῆς « Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων », πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἐκρήχθησαν κατὰ. Κατεμέμνονο τοῦ δράματος καὶ τῶν θεατῶν. Κατὰ τὰς ἐπιφυλλίδας ταύτας, ὁ ποιητὴς ἤγαγεν εἰς τὴν παράστασιν θεατὰς ἀξιότους τοῦ ἔργου του, ἀνθρώπους ἐξηχερωμένους, πρόσωπα χυδαία καὶ ρακένδυτα, στρατολογηθέντα ἐν τοῖς καπλεῖσι καὶ μεταβαλόντα τὸ θέατρον εἰς δυσώδες ὑπόγειον, διότι ἐπεδόθησαν εἰς τέλει δργίω, σχόντων λίαν ἀκόσμους τὰς συνεισέσεις· οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἔψαλλον, κατὰ μὲν τὰς φιλελευθέρους ἐφημερίδας, ἄσπρα αἰσχροῦ, κατὰ δὲ τὰς βασιλικὰς, ἄσπρα ἐπικρατικὰ. Ὁ νεὸς λοιπὸν ἐθετηλώθη καὶ ἡ Μελομένη κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐχίνει τὸν οἶκτον.

Ὁ Βασ. Ἐπίτροπος ἔσπευσεν πρὸς τὴν ποιητῆ, ὅτις διετέλει δυστηρηστέως ὢν, δότι ἡ βλάβη αὐτῆ τοῦ ἔργου ἐπίθεσις θὰ ἐνεψύχου θεοκίως τοῦ ἐχθροῦ του, οἵτινες ἐδαμάσθησαν μὲν ἐν τῇ πρώτῃ παρκατάσει, ἀλλ' οἱ ὅποιοι θὰ συνῆπτον κατὰ τὴν δευτέραν παράστασιν μάχην πείσμονα. Ἐπειδὴ ὁ Οὐγκὼ δὲν ἤρτεκετο εἰς ἐμίσθητους ἐπυρρημίας, παρεχάλασε τοὺς φίλους του, ὅπως παρκατῶσιν αὐθις εἰς τὸ θέατρον καὶ ὑποστηρίξωσι τὸ δρᾶ-

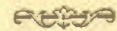
μα, καθάπερ ἔπραξαν καὶ κατὰ τὴν πρώτην φράσιν. Ἐννοεῖται ὅτι ἔσπευσαν μετὰ χαρᾶς. Οἱ ἀρχηγοὶ, ἀναγκῶντες τὰς ἐπικρίσεις, ἔσπευσαν ἀθρόμῃ ἐνίστην ὅτι ὁ ἀγὼν δὲν ἐτελειώτεν ἔτι καὶ ὅτι τὴν ἐσπέραν θὰ ἐξηκολούθει πεισματωδέστερος· ἐφόρουν οἱ ἐπιτυχον λίαν εὐκόλως τὸ πρῶτον, καὶ μόλις ἐχάρησαν δότι ἐνίστην ἀμυχητί.

Ἡ δὲ Βαλὸ ἀεπληρώθη ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ὑπὸ μωρῶν, ἐλιζόντων νὰ ἴδωσι τὸ θέαμα τῶν παρκατῶν ὁρῶν, αἱ αἱ ἐφημερίδες ἀνήγγελλον. Ἄλλ' ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Θεάτρον δὲν ἐπέτρεψεν, ἵνα οἱ νέοι εἰσέλθωσι πάλιν διὰ τῆς κυρίας θύρας καὶ μείνωσι ἐπὶ 4 ὥρας κεκλεισμένοι ἐν τῇ πλατεῖᾳ. Ἐπετράπη αὐτοῖς ἡ εἴσοδος διὰ τῆς μικρᾶς θύρας, καὶ ὀλίγον μόλις πρὸ τῆς ὠρισμένης ὥρας τῆς ἐνάρξεως. Παρκατῶν λοιπὸν δὲν συνῆσαν ἄσπρα ἄσπρα δὲν ἐψάλλοντο, ἀλλ' ἄλλοι δὲν ἐκρμίσθησαν, οὐδ' ἄλλοι τι. Ἄλλο πλέον δὲν ὑπῆρχεν, εἰμὴ ὁ τοῦ πλήθους ἐκκεντριμὸς, ὅστις ὅμως ἤκεσεν ἵνα διερεθίσθῃ τοῦς ἐν τοῖς θεωρείοις. Μετὰ φρίκης ἐδρακτυλοδεικτεῖτο ὁ Θεόφιλος Γωτιέ, διότι τὸ ἐρῆρον αὐτοῦ ὑποχιτώνιον ἐκυμάτιζεν ἐπὶ ἀναζητήδους φιοκροῦ, φερύτης ἐκτερωθὲν ταινίας μελανῶ σηρικῶν, καὶ ἡ κόμη αὐτοῦ ἐχίνετο ὑποκάτωθεν χαμηλοῦ πύλου, ἀτελεύτητον ἔχοντος γύρον.

(ἔπεται τὸ τέλος)

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ

EN BEROLINΩ.

Γράφουσι τὰ ἐξῆς ἐκ Μονάχου.

Κατὰ ταύτας ὁ λαμπρὸς ζωολογικὸς κήπος τῆς πρωτεύουστος τοῦ γερμανικοῦ κράτους ἐπλουτίσθη διὰ 40 κατοίκων τῆς γῆς τοῦ Πυρός, τῶν κατοίκων δηλ. τοῦ μέρους ἐκεῖνου τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ ἀείποτε ὕγρου καὶ ἐπίσης ψυχροῦ, ὅπου, κατὰ τὸν Oscar Pes-

chel, πάντες οἱ θαλασσοπόροι περιέγραψαν ὡς «φρόνητρον τῆς ἀνθρωπότητος». Μεσητεῖα τοῦ διοικητοῦ τῆς Punta Arenas κ. Wood, ἐπέτρεψεν ἡ κυβερνήσις τοῦ Χιλῆ τῷ πλοίαρχῳ G. Schweers νὰ παρκατῶσι ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου «Θῆβαι» ἕνδεκα κατοίκους τῆς γῆς τοῦ Πυρός, καταγομένους ἐκ μιᾶς τῶν μεσημβρινῶν νήσων τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, ὅπως μετενήγκη αὐτοὺς εἰς Εὐρώπην, ἐπὶ τῇ ἐγγυήσει ὅμως τῆς μετὰ καιρὸν τινὰ ἀσφαλοῦς αὐτῶν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφῆς. Τῇ 18 Αὐγούστου 1881 ἀπεβιβάσθησαν οἱ Pecherähs, ὡς αὐτοὺς ὁ Bougainville ὀνομάζει, πρὶν ἢ ὁ Κάρολος Δάρβιν μετονομάσῃ αὐτοὺς « κατοίκους τῆς γῆς τοῦ πυρός » εἰς Havre, μετακομισθέντες δὲ εἰς τὸ ἐν Παρισίοις Jardin d'Acclimatation, ἐπέσυρον ἐφ' ἑαυτοῦς—4 ἄνδρες, 4 γυναῖκες καὶ 3 παῖδες, ἐξ ὧν ὁ εὐφρόστερος δυστυχῶς αἰφνιδίως ἀπεβίωσε—τὸ ζωηρότερον ἐνδιαφέρον τῶν Παρισινῶν.

Οὔτοι μετήνεγκον μεθ' ἑαυτῶν τὰς ἀρχικὰς αὐτῶν λέμβους, ὅπλα καὶ λοιπὰ ἐργαλεῖα. Τὰ περὶ αὐτῶν ἐν γαλλικαῖς ἐφημερίσι δημοσιευθέντα δὲν διαφέρουσιν ἐπισήμως τῶν περὶ τούτων πληροφοριῶν τῶν ταξειδιωτῶν, οἵτινες παρκατῶσιν ἐπὶ τόπου τοῦ ἀγρίου καὶ περιγράφουσιν αὐτοὺς ἀπὸ συμφώνου ὡς δυσειδῆ καὶ ἀπεχθῆ πλάσματα, ἅτινα εὐρίσκονται ἐν ταῖς πρώταις ἀρχαῖς τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ, ἐὰν τοιοῦτον δυνάμεθα νὰ παρκατεχθῶμεν μετὰ αὐτῶν. Εἰσὶ πέντε πόδας περίπου ὑψηλοὶ, ρυπαρῶς χαλκῶχρος, ἔχοντες τὴν κεφαλὴν διὰ μαύρων δασέων τριχῶν κεκαλυμμένην, ὧν μέρος πίπτει καὶ ἐπὶ τὸ πρόσωπον. Δὲν γινώσκουσι, φαίνεται, οὐδὲ τὴν καθαριστικὴν ἰδιότητα τοῦ ὕδατος, πολλῶ δ' ἤττον τὴν τοῦ σάπνου· μένουσιν ἅπαντες, οἰουδήποτε γένους, γυμνοί. Μόνον ὅπως κατὰ τοῦ κακοῦ καιροῦ προσταυθῶσι, μεταχειρίζονται δέρμα φώκης, ὅ-

που προσδέουσιν εἰς τὸν τράχηλον, καὶ ὅπου κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀέρος φέρουσιν εἴτε ἐπὶ τοῦ στῆθους εἴτε ἐπὶ τῶν νώτων. Ὅσπερ ζῶα καὶ κρέας φώκης, χρησιμεύουσιν αὐταῖς ὡς τροφή, καὶ τοὶ οὐδόπως περιφρονοῦσι τὰ ἐψημένα φαγητὰ, ἅτινα ὅμως βλέπτουσιν αὐτοῦς. Τοῦναντίον ἑορτὴ τῶν ὄντων τούτων ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καθ' ἣν τὸ ρεῦμα ρίψη τὸ πτόμα φιλκίνης τινὸς ἐπὶ τῶν ἀγῶν των, — τὰ μέλη τοῦ πτόματος καταδροχθίζουσιν ὡς τάχιστα ὦμα.

Ὁ λαὸς οὗτος ἐστὶν ὁ μόνος μετὰ τῶν κατοίκων τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, ὅστις πλέει ἐντὸς κοίλων κορμῶν δένδρου. Ἐνεκα τοῦ ἀδικαίπτου πυρός, ὅπου διατηροῦσι πάντοτε ἐπὶ τῶν λέμβων τούτων, ἔλαβον ἢ τε γῶρα καὶ οἱ κάτοικοι τὸ ὄνομα, ὅν ὡν φέρουσιν.

Ὁ Peschel ἀναφέρει παρκατεγγραμμένα τινὰ, καθ' ἃ οἱ κάτοικοι οὗτοι δὲν στεροῦνται ἄλλως δξυνοίας. Ὁ Δάρβιν π. χ. παρκατῶσιν, ὅτι οἱ κάτοικοι, προκειμένου περὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν κυνηγετικῶν αὐτῶν ζώων, ἀκολοθοῦσι τοῦς κανόνας τῆς ἐπιλογῆς (Selection). Ὁ Peschel ἀναφέρει εἰσέτι, ὅτι κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὰς δυτικὰς ὄχθας τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τῆς La Plata μέχρι σχεδὸν τοῦ στενοῦ τῆς Πανάμα, οἱ κάτοικοι οὐδενὶ ἑτέρῳ μέσῳ συγκοινωνίας ἐχρῶντο, εἰμὴ σχεδίασι. Ἐνεκα τούτου πρέπει ἡ ἀνακάλυψις λέμβων νὰ ἐγένετο ἐκ νέου, οἱ ἐφευρέτα, δὲ φαίνεται ὅτι εἰσὶν ἀκριβῶς οἱ κάτοικοι τῆς γῆς τοῦ πυρός.

Κατ' ἀρχάς, ὅπως διηγεῖται ὁ πλοίαρχος wilkes, κατεῖχον ἀπλῶς λέμβους ἐκ φλοιῶν δένδρων, οἵτινες ἦσαν τεταμμένοι καὶ προσηρμοσμένοι ἐπὶ ὑποβάθρου τινὸς—τὸ τοιοῦτον ὅμως εἶχεν ἀέννητον ἀνάγκην τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἐντὸς τοῦ κοίλου εἰσερχο-

μένου ύδατος. Μετά ταῦτα ἄλλοι θαλασσοπόροι εἶδον καλλιτέρας λέμβους, ὅπως δὴ ποτε ὄμως πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν οἱ κάτοικοι οὗτοι ὡς ἀρχαῖοι ἐν τοῖς ναυτικοῖς. Ὁ Peshchel δὲ συμπεραίνει ἐκ τῶν ἀσθενῶν ἀποπειραζῶν αὐτῶν, καὶ τινῶν ὄπλων, οἷς χρωματίζονται, καὶ ἄτινα σπανίως ἀπαντῶσι παρ' ἄλλοις ναυτικοῖς λαοῖς, ὅτι οὗτοι κατέκοντο πρῶτον ἐπὶ τῆς ζηρᾶς, ὡς οἱ συγγενεῖς αὐτῶν Πικταγῶνες, ὅτι ἔζων ἐκ τῆς θήρας, καὶ ὅτι τέλος ἠναγκάσθησαν ὑπὸ ἰσχυροτέρων ἐχθρῶν νὰ ἀποτολήσῃσι μετὰ θάλασσαν εἰς τὴν πλησιόχωρον πελαγίαν χώραν.

Μετὰ τὴν θαυμασίαν καταστροφὴν τῆς φώκης, ἧς τοσαύτην εἶχον ἀρθονίαν, ἀναγκάζονται νῦν ν' ἀρκῶνται μὲ ὀστρεῖνα ζῶα καὶ ἰχθῦς.

Ὁ Δάρβιν, ὅστις τὸ 1832 ἐπεσκέφθη τὰ μέρη ταῦτα ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ ἀτμοπλοίου «Beagle», παρέχει εἰδήσεις περὶ τῆς χώρας αὐτῆς, αἱ ἑκαδύτεροι περιηγηταὶ ἐπιβεβαιώσιν.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων περιγράφει ὁ Δάρβιν τὴν ἀνάβασιν ὄρους τινὸς 600 μέτρα ὑψηλοῦ, ὁπερ ὄμως τοσοῦτον παντὸς διακριτικοῦ σημείου στερεῖται, ὥστε ὁ ἀναβάτης ἀναγκάζεται νὰ προστρέχη πάντοτε εἰς τὴν πυξίδα.

« Ἐν ταῖς βαθείαις φάραξι, λέγει πού, ἡ σκιὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἡρεμίας ὑπερβαίνει πᾶσαν περιγραφὴν· ἐξῶθεν ἔπνεε σφοδρὸς ἄνεμος, ἀλλ' ἐν ταῖς φάραξι ταύταις, οὐδὲ ἐλαχίστη ἀνέμου πνοὴ ἐτάραττε τὰ μέγιστα δένδρα. Τὸ πᾶν ἦτο σκοτεινόν, ψυχρὸν, καὶ ὑγρὸν, ὥστε οὐδὲ αὐτοὶ οἱ μύκητες ἠδύναντο νὰ εὐδοκηθῶσιν. Ἐν ταῖς κοιλάσι, μόλις ἠδύνατό τις νὰ βαίνη ἔρπων, ἐπὶ τοσοῦτον ἐφράττοντο ὑπὸ μεγάλων σηπομένων κορυμῶν δένδρων. Ἐάν τις ἔβαινε ἐπὶ τῶν φυσικῶν τούτων γεφυρῶν, μετ' οὐ πολὺ ἔπιπτε μέχρι γόνατος ἐντὸς τοῦ σεση-

πότος ξύλου. Ἐάν τις ἤθελε νὰ στηριχθῆ ἐπὶ στερεοῦ κορυμῶν, οὗτος ἐξεπιλύττετο καὶ παρουσιάζετο ὄγκος κατστραμμένων οὐσιῶν, ἔτοιμος νὰ καταπέσῃ παρὰ τῆ σμικροτάτη θίζει. Τέλος εὐρέθημεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἡ μάλλον διευθύνσεως τῆς ἐπὶ τὴν κορυφὴν ἀγοῦσης. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τὸ θέαμα ἦτο χροματιστατικὸν διὰ τὴν γῆν ταύτην. Ἀκανόνιστοι σειρὰ ὄρεων, λευκὰς κηλίδας φέρουσαι, κοιλάδες, βαθέος χρώματος κιτρίνου ἢ πρασίνου, καὶ φλέσαι θαλάσσης, αἵτινες διέσχίζον ἐν πάσῃ διευθύνσει τὴν ζηράν. Ὁ ἰσχυρὸς ἄνεμος ἦτο ψυχρότατος, ἡ ἀτμόσφαιρα κἄπως βαρεία, ὥστε δὲν ἠδυνάθημεν νὰ μείνωμεν ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Ἡ κατάβασις δὲν ἦτο ὅσον ἡ ἀνάβασις κοπιώδης, καθ' ὅσον τὸ βάρος τοῦ σώματος ἐπετύγγανε πάντοτε σχηματισμὸν διόδου, καὶ πᾶσα πτώσις ἦτο πρὸς κατάβασιν εὐνοϊκῆ. »

« Ἐν τοῖς δάσει τούτοις αὐξάνει ἐπὶ τῶν κορυμῶν τῶν δένδρων ἐν ἐκτάκτῳ πληθύνει σφαιροειδῆς τις μύκης, θλενωδῆς καὶ γλυκῆς τὴν γεῦσιν, ὅστις ἀποτελεῖ ἐν τῶν σπουδαιοτέρων τροφίμων τῶν ἰθαγενῶν. Μαστοφόρα ζῶα ὑπάρχουσι κατὰ τὸν Δάρβιν ἐκτὸς τῆς φαλκίνης καὶ τῆς φώκης, εἶδη τινὰ ἄλωπέκων, μυῶν, ἐλάφων κτλ. Τὰ δάση κατοικοῦνται ὑπὸ ὀλίγων πτηνῶν. Περιέρχωντος ἐλλείπει πᾶν ἴχθυος ἔρπετων, καὶ αὐτοὶ οἱ βάτραχοι. Τὸ κλίμα ἐστὶ πάντοτε ἐπ' ἴσης ψυχρὸν καὶ ἀνεμῶδες. Ἡ ἄξενος αὕτη χώρα κατοικεῖται ὑπὸ ἀθλίων ὄλων ἀνθρώπων. Οἱ κάτοικοι, οἵτινες ἀπῆντησαν τὸν Δάρβιν μετὰ τῶν συντρόφων του κατὰ τὴν ἀποβίβασιν, εἰσὶν οἱ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος περιγράφονται. Ὁ πρῶτος τοῦ ὀμίλου ἦτο πρεσβύτης τις, ὅστις ἔφερε περὶ τὴν κεφαλὴν κατὰ μέτωπον ταινίαν ἐκ λευκῶν πτερῶν, ἧτις κἄπως ἐκώλυε τὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ πτώσιν τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς. Ἐπὶ τοῦ προσώπου του εἶχε

δύο παραλλήλους γραμμάς· ἡ μία ἐρυθρὰ, ἀναχωροῦσα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ὠτός, ἀφικνεῖτο εἰς τὸ ἕτερον, περιλαμβάνουσα τὸ ἄνω χεῖλος· ἡ ἕτέρα, λευκὴ, ἀνωτέρω κειμένη, περιελάμβανε τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. « Ὁ ὄμιλος ἦτο » λέγει ὁ Δάρβιν ὄλως διαβολοειδῆς, παραπλήσιος τῶν ἐν θεάτρῳ παρουσιαζομένων διαβόλων». Οἱ ἄγριοι ἐχαίρετησαν τοὺς ἀποβιβαζομένους ὄλως ἰδιορρήτως. Ἐρυθρὸν ὄρασμα, δωρηθὲν αὐτοῖς, εἴκυσεν ὅσον τὰχιστα τὴν φιλίαν τῶν τεκμηρίων τούτου ἔδωκεν οἱ ἄγριοι διὰ τοῦ ἀρχηγῶν των, ὅστις ἐπέκρουσεν ἐπὶ τοῦ στήθους τῶν ξένων καὶ ἐξέβλεπεν εἰδὸς τι ἦχου, ὃν τινα συνήθως ἐκβάλλουσι παρ' ἡμῶν οἱ τὰς ὀρνίθων πρὸς τροφὴν προσκαλοῦντες. Τὸ τέλος τῆς ἀποδείξεως ἦτο σύγχρονος ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τοῦ στήθους ἐπίκρουσις τριῶν κτυπημάτων.

Ἡ γλώσσα τῶν ἀνθρώπων τούτων δὲν δύναται νὰ κληθῆ κατὰ τὰς ἡμετέρας περὶ τούτου ἐννοίας, ὡς ἠρθρωμένη. Ὁ πλοίαρχος Cook δομιάζει αὐτὴν πρὸς τοὺς ἦχους, οὓς ἐκβάλλει ὁ καθαρὶζὼν τὸν λάρυγγα αὐτοῦ— ὁ Δάρβιν ὄμως λέγει, ὅτι καὶ τοῦτο ἀσθενῆς παρομοίωσις τυγχάνει, καθ' ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος, ὡς πιστεύει, τοιοῦτους ἦχους διὰ τοῦ λάρυγγος, ἔστω καὶ κατὰ τὸν καθαρὸν μόνον αὐτοῦ, δύναται νὰ ἐκβάλλῃ. Ὁ Δάρβιν περιγράφει μετὰ ταῦτα ἄλλους ἰθαγενεῖς ἔτι φοβερώτερον. Χαρακτηρίζει πράγματι ἐξ ἰθαγενεῖς, οἵτινες εὐρίσκοντο ἐν τῇ λέμβῳ παρ' αὐτῷ, ὡς τὰ ἐλαεινότερα πλάσματα, ἄτινά ποτε εἶδε. Τὰ ἄθλια ταῦτα ὄντα ἔστησαν ἐν τῇ ἀναπτύξει των καὶ περιέπεσαν εἰς μακροσμὸν τὰ ἀπὸ αὐτῶν πρόσωπα ἦσαν διὰ λευκοῦ χρώματος ἠλειμένα. Τὸ δέμα αὐτῶν ἦτο ρυπαρὸν καὶ λιπαρὸν, ἡ κόμη περιπελεγμένη, ἡ γωνὴ ἀντιπαθητικῆ.

(ἔπεται τὸ τέλος.)

ΤΡΙΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ Α΄

Α΄.

Ἐκ τινος περιγραφῆς ἐρεσπερίδος, δοθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Γαλεοράνδου πρὸς τιμὴν τοῦ Στρατηγῶν Βοναπάρτου, μετὰ τὴν ἐν Καμποφορμῶν συνομολογηθεῖσαν εἰρήνην, ἀποσπῶμεν τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον.

Τὴν περιγραφὴν συνέταξεν ὁ ἀκαδημαϊκὸς Ἀρνώλτ.

« . . . . Μόλις ἐκλήθη, ἡ Κυρία Στάελ μ' ἐπλησίασεν. Ὅλιγον ἐγνώριζα τὴν κυρίαν ταύτην, ἄπαξ μόνον μετὰ θᾶς εἰς τὸν οἶκόν της.

— Δὲν δύναμαι, μοι εἶπε, νὰ πλησιάσω τὸν Στρατηγόν σας. Πρέπει νὰ μὲ παρουσιάσῃτε εἰς αὐτόν.

Ὁ Βοναπάρτης μοι εἶπεν ἄλλοτε ἐξηγηθῆ ἐμπιστευτικῶς κατὰ τῆς κ. Στάελ, ἧς ἐφοβείτο τὸ καταδικάζον τοὺς ἄλλους πνεῦμα. Ἡθέλησα λοιπὸν νὰ τὴν ἀποτρέψω ἀπὸ τοῦ νὰ παρουσιασθῆ πρὸς αὐτόν, φοβήθεις δυσάρεστα ἐπεισόδια. Ἀλλ' ἐκείνη κατ' οὐδένα λόγον ἐπέθετο. Λαθροῦσά με τοῦ βραχίονος, ἤγαγέ με εὐθὺς πρὸς τὸν Στρατηγόν, παραμερήσασα τοὺς ἀποτελοῦντας κύκλον περὶ αὐτὸν κυρίου.

— Ἡ κυρία Στάελ, εἶπον ἐγώ, διατίνεταί ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἐκτὸς τῆς τοῦ ὄνουςματός της, καὶ ἑτέρως τινὸς συστάσεως. Ἀπήτησεν ὅπως ἐγὼ τὴν παρουσιάσω. Ἐπιτρέψατέ μοι, στρατηγε, νὰ ὑπακούσω.

Οἱ περὶ τὸν Βοναπάρτην ἐφιστῶσι τὴν προσοχὴν, ὅπως ἀκροασθῶσι τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς διασήμευ γυναικὸς συνομιλίαν. Ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον τὴν βασιλισσάν Σάβαν μετὰ τὸν Σολομῶντα.

Ἡ κ. Στάελ ἐπλήρωσεν ἐμφαντικῶν ἐπαίνων τὸν Βοναπάρτην, εἰς οὓς ἐλαῖνος ἀπήνηται διὰ τρόπου ψυχρῶν μὲν, ἀλλ' εὐγε-

νοῦς. Ἄλλη γυνὴ δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ προχωρήσῃ πλειότερον· ἀλλ' ἢ κ. Στάελ, ἀποφασίσασα νὰ λλήσῃ πρὸς αὐτὸν, ἐξηκολούθησε πολιορκουσα αὐτὸν δι' ἐρωτήσεων, δίδουσα ὅμως αὐτῷ νὰ νοήσῃ ὅτι τὸν ἐθεώρει ὡς τὸν πρῶτον τῶν ἀνθρώπων.

— Στρατηγέ, ἠρώτησεν αὐτὸν μετὰ τῶν ἄλλων, ποῖαν γυναῖκα ἠθέλετε ἀγαπήσει πλειότερον;

— Τὴν σύζυγόν μου.

— Τοῦτο εἶναι δίκαιον· ἀλλὰ ποῖαν ἠθέλετε σεβασθῆ πλειότερον τῶν ἄλλων;

— Ἐκείνην ἣτις μᾶλλον τῶν λοιπῶν ἠθελε καταγίνεται εἰς τὰ τῆς οἰκίας της.

— Καὶ τοῦτο τὸ ἐννοῶ· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ποῖα ἠθελεν εἶσθε δι' ὑμᾶς ἢ πρώτη γυνή;

— Ἐκείνη, ἣτις ἠθελεν ἔχει πλείονα τέκνα.

Καὶ μετὰ τοῦτο ἀπεσύρθη, καταλιπὼν τὴν κ. Στάελ ἐν μέσῳ τοῦ κύκλου, οὐχὶ βεβαίως ἰκανοποιηθεῖσαν ἐκ τῆς τοιαύτης συνεντεύξεως. Στραφεῖσα δὲ πρὸς με, ἠρέσθη εἰπούσα:

— Ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ σας, εἶναι λίαν πρωτότυπος!

Καὶ τοῦτο μὲν εἶναι τὸ ἀνέκδοτον. Ἄλλ' ὁ Ἀρνὼλτ δὲν ἀρκεῖται μόνον διηγούμενος αὐτὸ, ἀλλὰ δίδει καὶ τὴν ἐξῆς ἐξήγησιν.

Ὁ Βοναπάρτης, γινώσκων τὸν χαρκατῆρα τῆς κ. Στάελ, ὑπέθεσεν ὅτι μᾶλλον ἐπλησίασεν αὐτὸν ὅπως τὸν δαμάσῃ, ἢ ὅπως τὸν θυμάσῃ, καὶ ὅτι αἱ θωπεῖαι της ἦσαν ὡς ἐκείναι τοῦ ἵππεως, θωπεύοντος τὸν ἵππον οὗ πρόκειται νὰ ἐπιβῇ. Ζηλότυπος ὁ Βοναπάρτης τῆς ἀνεξαρτησίας του, ἔσπευσε ν' ἀπωθήσῃ ἐγκαίρως τὴν ἀδιάκριτον Ἀμαζόννα. Ἡ κ. Στάελ ἀφ' ἐτέρου δὲν ἀπληπίσθη! Ἐπανελάθε τὴν ἔφοδον, διότι ἡ μεγάλη μάχια της ἦν νὰ δαμάξῃ ὅλους, ἰδίως δ' ἐπόθει νὰ δαμάσῃ αὐτὸν, ὃν οὐδέεις ποτ' ἐδάμασσε.

Β'.

Ὁ Gaudin, δούξ τῆς Γαέττας, διηγείται τὸ ἐξῆς.

Ὅταν ὁ Ναπολέων εὐρίσκετο εἰς τὸ κέντρον τῆς Γερμανίας, ἠθέλησα νὰ ἐφαρμόσω εἰς τὰ νομισματοκοπεῖα ἄλλο σύστημα, εὐκολώτερον καὶ ἥττον διὰ τοὺς ἐργάτας ἐπικίνδυνον. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο εἶχον ἀνάγκην πολλοῦ ὀρειχάλκου, ὅστις θὰ ἐστοίχιζεν οὐκ ὀλίγον.

Παρατηρήσας τὰς καταστάσεις τοῦ ὑλικοῦ πολέμου, ὅπερ ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ, συνέλαβον τὴν ἰδέαν νὰ ζητήσω παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος εἰκοσάδρα ὀρειχαλκίωνων τηλεβόλων ἐξ αὐτοῦ.

— Εἴκοσι τηλεβόλα! ἐφώνησεν ὁ Ναπολέων, ἐκπλησόμενος. Εἴκοσι τηλεβόλα! . . . καὶ διὰ τίνα χρῆσιν θὰ προορισθῶσιν; Ἐχετε ἴσως σκοπὸν νὰ μαὶ κηρύξῃτε τὸν πόλεμον; εἶπε μειδιῶν.

— Ἄ! Μεγαλειότατε, ὄχι! τοιοῦτος πόλεμος δὲν θὰ μ' ἐσύμφερε, διότι θὰ ἦτον ἄνισος, ἀλλὰ θέλω νὰ κατασκευάσω μηχανήματα ἐξ ὀρειχάλκου, ὃ δὲ προϋπολογισμὸς μου δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὴν δαπάνην. Ἐάν ἢ Ὑμ. Μεγαλειότης ἐγκρίνῃ τὴν αἰτησίαν μου, τὰ πάντα διορθοῦνται.

— Ἀλλὰ . . . Ὑπουργέ, 20 τηλεβόλα εἰσὶ πολλά . . .

— Δὲν θὰ δυνηθῶ δι' ὀλιγωτέρων νὰ ἐπαρκέσω εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην. Τὸ μηχανήμα μου θὰ τὸ ὀνομάσω Ἀουστερλιτζ καὶ περὶ αὐτὸ θὰ χαράξω τὰς λέξεις: «Ὁ ὀρειχαλκος, κυριευθεὶς ἐν Ἀουστερλιτζ ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ».

— Ἄχ! ἄχ! ἐγέλασεν εἰπὼν ὁ Αὐτοκράτωρ. Θέλετε νὰ με συλλάβῃτε ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς κενοδοξίας. . . . Ἔστω! λάθετε τὰ 20 τηλεβόλα. Ὑπουργέ τοῦ πολέμου, εἶπε τότε τῷ Βερθιέ, ὅστις ἦν παρὼν, δά-

σατε τὴν διαταγὴν νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ συναδέλφου σας 20 τηλεβόλα.

Γ'.

Ὅταν ὁ Ναπολέων ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης διένειμε βραβούς, τίτλους, παράσημα κλπ. πάντες ἐνόουν ὅτι ἠτοιμάζετο εἰς σοβαρὰν τινὰ ἐπιχείρησιν. Ἡ θετικωτέρα πρόγνωσις μάχης, ἦτο ἡ ἐπιθεώρησις τῶν ἀρτιἀφικνουμένων συναταγμάτων. Οἱ λόγοι τοῦ Ναπολέοντος πρὸς τὸν στρατὸν, ἐπήνεγκον πάντοτε μαγικὸν ἀποτέλεσμα εἰς τοὺς ὀπλίτας· ἀλλ' ἰδιαζόντως συνεκίνηε αὐτοὺς ἡ ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος παράδοσις τῆς σημαίας εἰς νέον τι συνατάγμα.

Ὅταν τοῦτο ἐγένετο, ὁ Ναπολέων ἀπεκάλυπτε τὴν κεφαλὴν, ἀφῆρε τὰς χεῖριδας του, ἤγειρε τὴν χεῖρα, καὶ δεικνύων τὸν Γαλλικὸν ἀστὸν, ἔλεγε διὰ φωνῆς σοβαρᾶς καὶ μεγαλοπρεποῦς, τάδε:

α Στρατιῶτα! ἐμπιστεύομαι ὑμῖν τὸν ἀστὸν τῆς Γαλλίας! Ἐμπιστεύομαι εἰς τὸ θάρρος σας καὶ τὸν πατριωτισμὸν σας! Ἔστω οὗτος ὁ ὀδηγὸς σας καὶ τὸ σημεῖον τῆς ἐνώσεως ἡμῶν. Ὁρκίσθητε ὅτι δὲν θὰ τὸν ἐγκαταλείπητέ ποτε. Ὁρκίσθητε ὅτι θὰ ζήσετε καὶ θ' ἀποθάνητε δι' αὐτόν. Ὁρκίσθητε ὅτι θὰ προτιμήσητε μᾶλλον τὸν θάνατον παρὰ νὰ ἴδῃτε αὐτὸν ἀρπαζόμενον ἀπὸ τῶν χειρῶν σας. Τὸ ὀρκίσεσθε πάντες; . . . »

Καὶ πάντες ἐκραύγαζον ἐνθουσιωδῶς:

— Ναί! ναί! τὸ ὀρκίζομεθα!

Ἐν μιᾷ τῶν ἐπισήμων τούτων περιστάσεων, ὁ Ναπολέων ἔδιδε γεῦμα. Ἐν τοιαύταις στιγμαῖς, πολλὰκις ἐξήρχοντο τῆς γορμῆς ἄπλοὶ στρατιῶται ἢ βαθμοφόροι καὶ ἀποτεινόμενοι κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα, ἐζήτησαν προβιβασμοὺς ἢ παράσημα. Κατὰ τὴν ρηθεῖσαν ἡμέραν στρατιωτικὸς τις παρουσιάσθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα.

— Μεγαλειότατε, τῷ εἶπεν, εἶμαι ἄξιος παράσημου.

— Διατί; ἠρώτησε μειδιῶν ὁ Αὐτοκράτωρ. Ὁ αἰτῶν διηγήθη πολλὰς λεπτομερείας τοῦ στρατιωτικοῦ του βίου καὶ τῶν ἀνδραγαθημάτων του.

Ὁ Ναπολέων οὐδέποτε ἄφινε τοὺς αἰτοῦντας νὰ τελειώνωσι. Τοὺς διέκοπτεν ἐρωτῶν αὐτοὺς:

— Πόσα ἔτη ὑπηρετεῖτε; Πόσα ἔτη κατέχετε τὸν βαθμὸν σας;

Ἐάν ὁ αἰτῶν λακωνικῶς ἀπήντα εἰς τὰς ἐρωτήσεις, ὁ Ναπολέων προσεκάλει τὸν διοικητὴν τοῦ Τάγματος καὶ ἐζήτηε πληροφορίας. Ἐάν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναφερομένου ἐκτεθέντα ἦσαν ἀκριβῆ, διέτασσε τὸν ὑπασπιστὴν του νὰ λάβῃ σημειώσεις τοῦ δνόματός του. Ἄν ἐπληροφορεῖτο τὸ ἐναντίον, ἔλεγε τῷ αἰτοῦντι:

— Καλὰ, καλὰ, ἔχομεν καιρὸν· βλέπομεν.

Ὁ κατὰ τὴν ρηθεῖσαν ἡμέραν παρουσιασθεὶς ἦτο γέρον λοχαγὸς, ὅστις εἰσέτι δὲν εἶχε λάβῃ παράσημον. Εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ αὐτοκράτορος «διατί ἐζήτηε παράσημον»,

— Διότι ἔχω ἀνάγκην αὐτοῦ, Μεγαλειότατε, μοὶ τὸ ὀφείλετε! τὸ θέλω! ἀπήντησεν ὁ γηραιὸς λοχαγὸς.

— Σιγὰ, σιγὰ, λοχαγέ, μὴ θυμῶνετε. Θὰ ἴδωμεν. . .

— Μεγαλειότατε, δύνασθε νὰ ἴδῃτε τὰ πάντα νῦν παρατηρήσατε!

Καὶ γυμνῶσας τὰ στήθη του, ἐπέδειξε τῷ αὐτοκράτορι πλείστα πληγὰς.

— Εἶδον τὰ πάντα! ἐφώνησεν ὁ Ναπολέων, μὴ δυνηθεὶς νὰ συγκρατήσῃ τὴν συγκίνησιν του. Πρίγκιψ τῆς Νεφσατέλ, δοθῆτω τῷ ἀξιωματικῷ τούτῳ ἀξιωματικῷ τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ Ναπολέων προσεκάλεσε τὸν ἀξιωματικὸν τοῦτον εἰς γεῦμα. Ἐνῷ δὲ ὁ Λοχαγὸς ἀνέπτυσσε τὸ μάκτρον, εἶδε καταπίπτον ἐξ αὐτοῦ τὸ δίπλωμά του.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Γυναικεία όργη. — Φίλοι μᾶς ἐπληροφόρησαν ὅτι κυρίαί τινές κατελήφθησαν ὑπὸ ἀκαθέκτου κατ' ἡμῶν μανίας διὰ τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ τῆς « Ἀνατολῆς » ἄρθρον μας « Καλλονὴ καὶ Συρμός », καὶ ὅτι μᾶς ἐξύβρισαν καὶ μᾶς ἐδολασφύμησαν, κτλ. Συγγραφεὺς τις εἶπεν ἄλλοτε ὅτι προετίμα νὰ καταδιώκῃ αὐτὸν ὀλόκληρον τάγμα Ζουάδων, καὶ οὐχὶ ἡ εὐστροφος γλῶσσα μιᾶς γυναικός. Συμφωνοῦντες εἰς ὅλα καὶ καθ' ὅλα μετὰ τοῦ ρηθέντος συγγραφέως, τρέμομεν, καὶ ὑπὸ χλωροῦ κατεχόμεθα δέους, ἀναλογιζόμενοι ὅτι γλῶσσαί γυναικῶν μᾶς καταρῶνται. Καὶ λοιπὸν λέγομεν εἰς τὰ φίλιτατα ταῦτα ἡμίσεα τῶν ἀνδρῶν, ὅτι πρῶτον μὲν δὲν ἐγράψαμεν τι κατ' αὐτῶν, καὶ δεῦτερον ὅτι ἂν τι παχὸν ἐξέφυγε τοῦ κλάμου μας, κατεπειγόντως τὸ ἀνακαλοῦμεν. Ἡ γυνὴ θυμωμένη καὶ κατηφῆς μᾶς φαίνεται διάβολος, μειδιῶσα δὲ καὶ χαίρουσα, ἄγγελος. Ζητοῦντες λοιπὸν pardon παρά τῶν γυναικῶν, οὐδὲν ἄλλο πράττομεν ἢ νὰ μετασχηματίσωμεν αὐτάς ἀπὸ διαβόλους εἰς ἀγγέλους. Καὶ ἐπειτα . . . . δὲν θέλομεν νὰ τὰ βάλλωμεν μετὰς γυναικῶν, διότι θυμῶναι ὁ γυναικόφιλος καὶ κομψὸς νέος Βιτάλης. Εἰρήνη ἡμῖν λοιπὸν, προσφιλεῖς κυρίαί, καὶ ἐπειδὴ αὐριον ἔχομεν πρωτοχρονιά, σᾶς εὐχόμεθα κατὰ τὸ νέον ἔτος λοῦσα, λοῦσα καὶ πάλιν λοῦσα, πρὸς ταχύτεραν καταστροφὴν τῶν συζύγων σας καὶ πρὸς δόξαν καὶ εὐφροσύνην τοῦ Κορντιῆ καὶ πάντων τῶν μπαζαζίων.

Κύνες. — Ὁραζίαν τινὰ πρῶτον κρεοπώλης τις τῆς Boisville-la-saint-père ἐξῆλθε κατὰ τὴν συνήθειάν του εἰς θήραν, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς δύο ἀφωσιωμένους κύνας του. Τὰ δυστυχῆ ταῦτα ζῶα ἦσαν τρελλὰ ἐρχαζῆς, ἐπήδων, ὑλάκτου, ἐπήγαγον καὶ ἤρ-

χοντο περίξ τοῦ κυρίου των. Ἀπῆλαι, ὕβρεις, κτυπήματα τῶν ποδῶν, τίποτε δὲν ἠδύναντο νὰ κρατήσῃ τὴν ὀρμὴν των, μήτε νὰ καταπαύσῃ τὰς φωνάς των. Ὁ κυνηγὸς διηυθύνθη εἰς μικρὸν τι δάσος πλησίον τοῦ χωρίου.

Φίλῃς ἐκεῖ ἠέληται ν' ἀναβῆ ἔφ' ἑνὸς δένδρου ὅπως δὲ ἀναβῆ καλλίτερον ὁ δυστυχὴς κρεοπώλης, ἔλαβε τὸ ὄπλον του διὰ τῶν δδόντων του Μόλις εἶχε φθάσει εἰς τοὺς πρώτους κλάδους, ὅτε εἰς ἐξ αὐτῶν ἐγγίζε τὸ ἐλατῆσιον καὶ τὸ ὄπλον ἐκपुरσοκροτεῖ, ὁ δὲ ἄφρων κυνηγὸς πίπτει λουσθεὶς εἰς τὸ αἵμά του. Οἱ πτωχοὶ κύνες ἄλως καταπεπληγμένοι, τὸν θεωροῦσι, τὸν ὀφραίνονται, τῷ λείχουσι τὰς χεῖρας, ὑλακτοῦσι, θέλοντες νὰ τὸν ἐξυπνήσωσιν, ἀλλ' οὐδεὶς ἀκούει τὰς φωνάς των. Ἡ νύξ προβαίνει· τί νὰ κάμωσι; νὰ φύγωσι, νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸν κύριόν των; ἴσως ὑπερέτης τις θὰ τὸ ἐκάμνεν, ὁ κύων ὁμῶς, οὐδέποτε. Οἱ δύο πιστοὶ σύντροφοι, εἴτε ὅπως τὸν θερμάνωσιν ἐκ νέου, εἴτε ὅπως τὸν προφυλάξωσι, κατεκλήθησαν πλησίον του καὶ ἐμειναν οὕτω καθ' ὅλην τὴν νύκτα, χωρὶς ποσῶς νὰ διανοηθῶσιν ὅτι πρέπει νὰ φάγωσιν ἢ νὰ πίωσιν. Ἡ ἡμέρα ἐπανεληθούσα τοῦ; εὐρεν ἐκεῖ ἀκόμη ἀκινήτους, ἐξηπλωμένους ἐπὶ τοῦ πτώματος, ὅπερ ἐφίλαττον θεησκευτικώτατα, ὑλακτοῦντες; περὶ αὐτὸ ὡσεὶ ἐζήτουν βοήθειαν. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἤρχετο, ὁ εἰς αὐτῶν ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ χωρίον ἐνῷ ὁ ἄλλος ἔμενε πλησίον τοῦ νεκροῦ κυρίου του. Φθάνει εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐνθαρρύνει ὅλους διὰ τῆς παρουσίας του. Ἐλεγον ἅτι ὁ κύριός του δὲν εἶναι μακρὰν δίδουσι εἰς τὸ πτωχὸν ζῶον νὰ φάγῃ, ἀλλὰ τοῦτο ἐναντίον τῆς μακρᾶς νηστείας του, τρώγει ὀλίγον βλέπων ἕνα ἔκαστον μετὰ θλίψεως καὶ αἴφνης γίνεσθαι ἄραντον. Τοῦ κυρίου μὴ ἐπιστρέφοντος, ἐσχέθησαν περὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ κυνός. Ἐξέρχονται, παρατηροῦσι διὰ νὰ ἴδωσι διὰ τίνος μέρους ἔφυγε, ἀλλὰ τὴν σπιγυμῆ

ταύτην βλέπουσι τὴν κύνην ἐρχομένην, τὴν θεωροῦσι, τῇ δίδουσι ἐπίσης νὰ φάγῃ. Μόλις αὕτη ἔφαγε, παρῆρται ἀσκαρδχμουκτι ἕνα ἐκ τῶν ἐργατῶν τῆς οἰκίας, ὑλακτεῖ, τὸν σύρει ἐκ τῆς ἐσθῆτος του, ἐπιθυμοῦσα νὰ τῷ εἴπῃ « Ἀκολούθει μοι ». Ἦρχισε τῷ ὄντι νὰ βιδίξει ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τῆς, ἐφαίνετο μᾶλλον εὐθύμος, ἐπροχώρει μετὰ προθυμίας, σταματῶσα ἀπὸ ἀποστάσεως εἰς ἀπόστασιν, ἐπιστρέφει, παρῆρται ἐὰν τὴν ἀκολουθῇ πάντοτε καὶ ὅσον πλησιάζει πρὸς τὸ δάσος, τόσον ἐπιταχύνει τὸ βῆμά της. Τέλος πλησιάζει τὸ πτωχὸν ζῶον, προχωρεῖ ὄλως ἠσύχως, καὶ σιωπηλῶς φθάνει πλησίον τοῦ κυρίου της. Ὁ δὲ κύων ἦτο πλησίον του περιμένων μετ' ἀνυχίας τὴν ἐπάνοδον τῆς συντρόφου. Τότε ἀμφότεροι ἤρχισαν νὰ λείχουσι τὸν κύριόν των ζητοῦντες νὰ τὸν ἐξυπνήσωσιν, ὅπως τῷ γνωστοποιήσωσιν ὅτι ἦσαν πλησίον του.

Ὁ ἐργάτης τότε ἐπιστρέφει, εἰδοποιεῖ τὴν ἀρχὴν, καὶ μετὰ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τοῦ θανάτου, φέρουσι τὸν νεκρὸν ἐφ' ἀμάξης, ἐνῷ οἱ κύνες ἀκολουθοῦσι τὸ φορτεῖον· φθάσαντες εἰς τὴν οἰκίαν δὲν ἤθελον ποσῶς νὰ τὸν ἐγκαταλείψωσι καὶ ἐξέβηλον πενθίμους κραυγὰς τοῦ; παρέσυρον μετὰ κόπου εἰς τινὰ σιτοβολῶνα καὶ μακρὰν τοῦ νὰ σιωπήσωσιν, οὐδὲν ἄλλο ἔκαμον ἢ νὰ ἐκθάλλωσι κραυγὰς, καταθλίβοντες τοῦ; περισταμένους.

Μετὰ τὴν ταφὴν τοῦ δυστυχοῦς κυνηγοῦ ἔδωσαν τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς κύνας. Τὸ κοιμητήριον τοῦ Boisville, ὡς τὰ τῶν χωρίων, δὲν ἦτο δύσκολον νὰ τὸ ὑπερπηδήσωσιν. Ἰδοὺ οἱ πτωχοὶ μὲς κύνες, οἵτινες ὀσφρανεύοντες τοὺς τάφους ἔφθασαν εἰς τὸν κύριόν των σκαλίζοντες τόσον, ὥστε ἐξεσκέπασαν τὸ φέρετρον, ἐφ' οὗ τοὺς εὗρον τὴν ἐπαύριον κοιμωμένους. Τοὺς ἔσυραν ἐκ νέου εἰς τὸν σιτοβολῶνα, τοὺς ἔδωσαν νὰ φάγωσι, μετεχειρίθησαν πᾶν μέσον διὰ νὰ τοὺς παρηγορήσωσιν, ἀλλ' οὐδὲν κατώρθωσαν. Ἦρχισαν νὰ

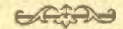
ὠροῦνται ἐκ νέου, ἀποφεύγοντες πᾶσαν τροφήν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπέθανον τῆς πείνης καὶ τῆς λύπης. Ποῖον καλλίτερον αἴσθημα ὑμεῖς οἱ ἄνθρωποι δυνάμεθα νὰ ἀντιτάξωμεν εἰς τοιαύτην πράξιν τόσῳ συγκινητικῆν;

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΟΣΚΑΡ ΚΑΙ ΔΕΡΜΙΑ.

(Ποίημα Ὅσσιανου)

Ἀντικείμενον τοῦ ποιήματος.— Ἀοιδός τις, υἱὸς τοῦ Ἀλπίνου, παρεκάλεσε τὸν Ὅσσιανὸν νὰ ψάλλῃ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του Ὅσκαρ. Ἀλλ' ὁ ποιητής, θέλων ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀνάμνησιν ταύτην, λίαν πικρὰν δι' ἕνα γεννήτορα, ψάλλει ἀντὶ τούτου τὸν θάνατον ἄλλου Ὅσκαρ, υἱοῦ Καρούνδου τινός.

Γιὰ Ἀλπίνου, διατὶ ζητεῖς νὰ μοι ἀνοίξῃς
Τοῦ πόνου τὴν πικρὰν πληγὴν καὶ θελεῖς νὰ σοὶ εἴπω
Πῶς ἔπεσε τὸ τέκνον μου, ὁ φίλιτατος Ὅσκαρ μου;
Τοὺς ὀφθαλμούς μου διαρκῆς κλαυθμὸς θολοῖ, κ' ἡ μνήμη
Δριμεῖα τὰς ἀκτίνας τῆς ἀντανακλᾶ δριμεῖως
Εἰς τὴν καρδίαν μου! ὦ! πῶς ἐγὼ νὰ περιγράψω
Τὸν θάνατον τοῦ ἀρχηγοῦ πολεμιστῶν γενναίων;
Ὅσκαρ μου, τέκνον φίλιτον, δὲν θὰ πὲ ἐπανεῖδω;
Ὡς ἡ σελήνη ἔπεσεν ἐν ὥρᾳ τραχυμίας,
Ἢ ἔπεσεν ὡς ἥλιος ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ του,
Ὅταν πυκνὰ ἐγείρωνται ἐκ τῶν κυμάτων νέφη
Κ' ἐλίσσει γνόφος μελανὸς ὀμίχλης συγκαλύπτων
Τῆς Ἀθανίδος! τοὺς σκληροὺς καὶ ἀπορροῦγας δράκους.
Κ' ἐγὼ μονήρης, δυστυχὴς καὶ ἄφρων πλανῶμαι,
Καὶ εἶμαι ὡς ἀρχαία δρυς τοῦ Μόρδεν τεθραυσμένη.
Ἄνεμοζάλη φοβερὰ μ' ἀπέσπασε τοὺς κλάδους,
Καὶ νῦν φοβοῦμαι τὸν βορρᾶν ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας.
Τὸ τέκνον μου, τὸν ἀρχηγὸν πολεμιστῶν ἀνδρείων,
Δὲν θὰ τὸ ἴδω ἄλλοτε; ὦ! ναί! ὁ ἦρας ὄμιος
Δὲν ἔπεσεν ὡς ἀσημὸν ἐν πεδιάδι γόρτον,
Χωρὶς νὰ φέρῃ περίξ του ζημίαν οὐδεμίαν.
Τὸ εἶφος του ἐνέδαψεν εἰς αἵματα γενναίως.
Παρ' ἑαυτῷ τὸν θάνατον κατὰ τὴν μάχην ἔχων,

1 Ὅρος τοῦ Μόρδεν. Τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους αὐτοῦ οὐδ' ἔσται ἄλλοδι τῶν ποιημάτων τοῦ Ὅσσιανοῦ ἀπικτεῖ.

Ἰ' περηφάνως ἔσχιζε τὰς τάξεις τῶν ἐχθρῶν του. 2
 Σὺ ὅμως, σὺ, ὀμῶνουμε αὐτοῦ, υἱὲ Καροῦνδου,
 Ἔπεσες λίαν ταπεινῶς. Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν σου
 Ἐγένετο τὸ θυμὰ σου, κ' ἡ λόγχη σου ἐβάφη
 εἰς αἷμα φλου! Ὁ Ὅσκαρ καὶ ὁ Δερμιδ ἐν ἦσαν, 3
 Κι' ἀμφοτέροι ἐθέριζον γενναίως ἐν ταῖς μάχαις
 καὶ ἠγαπῶντο ἰσχυρῶς ὡς ἰσχυρῶς ἐκτύπων,
 Ἐν μέτρῳ των δ' ὁ θάνατος ἠγγεῖτο ἐν τῇ μάχῃ.
 Καθὼς δὲ ἀποσπώμενοι ὄγκοι πετρῶν μεγάλοι
 Ἐκ τῶν ὀρέων πίπτουσι βαρεῖς τῶν Ἀρθενίων,
 Οὔτως αὐτοὶ ἐπέπιπτον κατὰ τῶν πολεμίων.
 Τὰ ξίφη αὐτῶν ἔβαπτε τὸ τῶν γενναίων αἷμα,
 Κ' ἔλειποθύμει ὁ ἐχθρὸς ἀκούων τ' ὄνομά των.
 Τίς ἄλλος τοῖς ὁμοιάζειν ὅσον αὐτοὶ ἀλλήλοις;

Αὐτοὶ ποτε ἐρόνευσαν τὸν Δάργου τὸν γενναῖον,
 εἰς ὃ τὸ στήθος πώποτε δὲν ᾤκησε τὸ δόος. 4
 καὶ ἦτον ἡ θυγάτηρ του ὠραία ὡς πρωία,
 Γλυκεῖα καὶ γαλήνιος ὡσεὶ ἄκτις νυκτῖα.
 Δύο ἀστέρεις ἔνδροσοι οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν,
 Κ' εὐώδη αἶσαν ἔαρος ὁμοιάζ' ἡ πνοή τῆς,
 οἱ δὲ μαστοὶ τῆς ἔλεγες ὁμοιάζον χιόνα
 καταπεσούσαν ἄνωθεν ἐν λευκοτάταις μάξαις
 Κυλιομέναις πρὸς ἀκτὴν εὐήλιον. τὴν εἶδον
 οἱ μαχηταί, κ' ἀμφοτέροι τὰς ἑαυτῶν καρδίας
 καθήλωσαν ἐπὶ αὐτῆς κ' οἱ δύο τὴν ἠγάπων,
 Ὅσον τὴν ὄψαν των αὐτῆν. τοὺς ἔφλεγε δ' ὁ πόθος
 Ἦ νὰ τὴν ἀποκτήσωσι, ἢ κἂν νὰ ἀποθάνουν.

Ἐκεῖνη πλὴν ὀλόκληρον τὸν νοῦν τῆς προσηλώνει
 εἰς τὸν Ὅσκαρ θερμότατα τὸν ἀγαπᾷ ἐκεῖνον.
 τὸ ρεῦσάν αἷμα τοῦ πατρὸς δὲν ἐνθυμεῖται πλέον,
 καὶ τὴν φονεύσασαν αὐτὸν ἰδοὺ λατρεύει χεῖρα.
 — Ὅσκαρ, εἶπ' αἰφνης ὁ Δερμιδ, τὴν ἀγαπῶ ἐκείνην,
 Ἄλλ' ἡ ψυχὴ τῆς προτιμᾷ, τὸ βλέπω, σὲ καὶ μόνον.
 Δὲν μένει ἄλλο τῷ Δερμιδ... ἐμπρός... ἄς κτυπηθῶμεν!
 Ἄς μὲ φονεύσῃ ὁ Ὅσκαρ. Ἀπάλλαξόν με, φίλε,
 τῶν ἀλγηδόνων τῆς ζωῆς διὰ τοῦ σοῦ σιδήρου.
 — Υἱὲ Διάραν, πῶς λαλεῖς; ὦ! τοῦ Δερμιδ τὸ αἷμα
 οὐδέποτε τὸ ξίφος μου αὐτὸ θὰ στιγματίσῃ.
 — Οἱμοὶ! τίς ἕτερος πλὴν σοῦ, ἀγαπητέ μοι φίλε,
 εἶν' ἀξιος τοῦ βίου μου τὸ νῆμα ν' ἀποκόψῃ;
 Ἄχ! μὴ θελήσῃς, φίλε μου, νὰ σβέσῃ ἡ ζωὴ μου
 Ἄνευ τιμῆς, καὶ ἐκτὸς σοῦ νὰ μὲ φονεύσῃ ἄλλος.
 Ναι, πέμφον με εἰς ἔνδοξον φονεύων με μνημεῖον.
 Κατάστησον περὶ κρημῶν, Ὅσκαρ, τὸν θάνατόν μου.
 — Ἔστω λοιπόν. Ἀνέλκυσον τὸ ξίφος σου καὶ νέον
 Δός δειγμα τῆς ἀξίας σου καὶ δεξιότητός σου.
 Ἄς ἐπιπτον ἡμῶν με σέ! Ἦ χεῖρ σου ἡ φιλότατη
 Ἄς ἔκοπτε τοῦ βίου μου τὸ νῆμα... Δερμιδ, κτύπα.

2 Τὸ πρωτότυπον γράφει «μεταξὺ τῶν τάξεων τῆς ὑπερηφάνειας των».

3 Φίλοι δηλονότι ἀδιάσπαστοι καὶ ἐλικρινεῖς.

4 Βρετανὸς πολεμιστῆς, ἄλλος παρὰ τὸν Σκώτων Δάργου.

Ἰδοὺ αὐτοὶ συμπλέκονται ἐκεῖ παρὰ τὸν Βράνον. 5
 τὰ νάματα ἐνέβαψε καὶ τοὺς βρωύδεις λίθους
 τὸ αἷμα... Ἔπεσ' ὁ Δερμιδ, καὶ θνήσκων ἐμειδία·
 — Υἱὲ Διάραν, ἔπεσες λοιπόν διὰ χειρὸς μου;
 Δερμιδ, ὅστις δὲν ἔπεσες ἐν μάχαις λυσσαλέαις,
 Ἔπεσες νῦν, καὶ οὕτω πως;... — Ταχὺ τὸ βῆμα φέρεε
 πρὸς τὴν παρθένον ὁ Ὅσκαρ. Ἄμα τὸν εἶδ' ἐκεῖνη,
 Ἐνόησε τὴν λύπην του καὶ λέγει. — Τοῦ Καροῦνδου
 γιὰ, τί τόσῳ σκοτεινὸν καὶ σίνοφρον σὲ βλέπω;
 τίς λύπη τὴν μεγάλην σου ψυχὴν καταδιβρώσκει;
 — Ἦμην ποτὲ διάσπμος τοξότης... τώρα ὅμως,
 τὴν φήμην μου ἀπώλεσα. Ἐλεῖ παρὰ τὸν βράχου
 Ἐρόνευσα τὸν τοληρὸν Γορμίρ ἐν τινὶ μάχῃ,
 Ἄλλ' ἐπὶ δένδρου γθαμαλοῦ ἐπλάκη ἡ ἀσπίς μου.
 εἰς μάτην δὲ ἐμογήθησά καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν
 Ἴνα διὰ τοῦ ξίφους μου τὴν ἐξαγάγω... — Ἔστω,
 Ἔστω λοιπόν, εἶπεν αὐτή. Νὰ δοκιμάσω θελω
 τὴν πεῖράν μου, τὴν τέχνην μου. τοῦ Δάργου ἡ θυγάτηρ
 τὸ τόξον ἄλλοτ' ἔρριπτεν ἐπιδειξίως λίαν,
 καὶ ὁ πατὴρ ἠγάλλετο ἐπὶ τῇ εὐστοχίᾳ.

Ἀπῆλλον· τίθετ' ὁ Ὅσκαρ ὀπίσω τῆς ἀσπίδος.
 Πετᾷ τὸ βέλος καὶ περᾷ τὸ στήθος του τὸ πάλλον.·
 — Ἐβλογημένη ἡ λευκὴ ὡς τὴν χιόνα χεῖρ σου,
 τὸ τόξον σου τὸ δροῦνον εὐλογημενον ἔστω.
 Ἐκτὸς τῆς φίλης σου χειρὸς, τίς ἄλλη ἦν ἀξία
 Νὰ μὲ φονεύσῃ; φίλη μου, θάψον με παρ' ἐκεῖνον.
 — Ὅσκαρ, ἡ κόρη ἐλεξεν, ἐν τῇ καρδίᾳ ἔχω
 Κἀγὼ τοῦ Δάργου τὴν ψυχὴν, τὸ θάρρος καὶ τὸ σβένος!
 ὦ! εὐχαρίστως μετὰ σοῦ κἀγὼ συναποθνήσκω,
 τῆς λύπης τερματίζουσα τὴν βάσανον. Ἰδέ με!
 τὸ ἔκλευκον διέτρησε διὰ σιδήρου στήθος/
 κλονίζεται καὶ ὠχρίᾳ, ἔπειτα πῖπει, θνήσκει.
 Ἐλεῖ παρὰ τὸν ρύακα τοῦ βράχου τώρα κείνται
 οἱ τάφοι των, καὶ ἡ σκία τοὺς συγκαλύπτει θάμνου.
 Ἐλεῖ πλανώνται δόσκανοι εἰς τοὺς πρᾶσινοὺς τάφους
 Μὲ κλαδωτὰ τὰ μετωπία τὰ τέκνα τῶν ὀρέων, 6
 Ὅποταν περισσώτερον ἡ μεσημβρία καίη,
 καὶ ἡ σιγὴ ἐπικρατεῖ ἀνὰ τὰ περίξυ δρυ.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ προηγ. φυλλαδίῳ αἰνίγματος

Χάπιου—ἄπιου—τοῦ. (α)

Λύσις τοῦ Γρίφου

Ἔστι δίχης ὀφθαλμὸς, ὃς πάνθ' ὄρα;

§ Μικρὸς ποταμὸς, σχεδὸν ρύαξ.

6 Αἱ ἔλαφοι.

(α) Παρελεῖφη κατὰ λάθος τοῦ στοιχειοθέτου ἐκ τοῦ αἰνίγματος ὁ στίχος «καὶ μ' ἀποτραχηλίσσης», ὅστις δὲ, ὡν ν' ἀναγνωσθῇ μετὰ τὸν τρίτον στίχον.